

2017

Správa o činnosti a hospodárení

Správa o činnosti a hospodárení za rok 2017

Organizácia: **Štátna vedecká knižnica v Prešove**

Rezort: **Ministerstvo kultúry SR**

Typ hospodárenia: **rozpočtová organizácia**

Miesto konania verejného odpočtu: **prezentačná miestnosť, Námestie mládeže 1**

Dátum a čas konania verejného odpočtu: **11. apríl 2018 o 14.00 h.**

Správa je zverejnená na adrese: <http://www.culture.gov.sk/organizacie-ministerstva/verejne-odpocety/verejne-odpocety-2017-329.html>

Správa je na webovom sídle organizácie: www.svkpo.sk

Vypracovali: Valéria Závadská

Roman Čonka, Marcela Domenová, Valéria Ferková, Zuzana Gačová, Anna Hajníková, Mária Haliénová, Jana Vitališová

OBSAH

1.	IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE -----	7
2.	ZHODNOTENIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE -----	8
	2.1 Rozhodujúce činnosti knižnice -----	8
	2.2 Akvizícia a spracovanie knižničného fondu -----	9
	2.3 Ochrana knižničného fondu -----	11
	2.4 Spracovanie HKF a výskum dejín knižnej kultúry -----	12
	2.5 Knižnično-informačné služby -----	14
	2.6 Digitalizácia rómskej kultúry -----	16
	2.7 Propagácia, prezentačná a edičná činnosť -----	20
	2.8 Informačné a komunikačné technológie -----	25
3.	KONTRAKT ORGANIZÁCIE A ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE -----	28
	3.1 Vyhodnotenie kontraktu -----	28
	3.2 Prioritné projekty a ich vyhodnotenie -----	31
4.	ROZPOČET ORGANIZÁCIE -----	34
	4.1 Zhodnotenia plnenia záväzných ukazovateľov -----	35
	4.2 Príjmy organizácie -----	36
	4.3 Výdavky organizácie -----	37
	4.4 Zhodnotenie plnenia kontraktu podľa činností -----	45
	4.5 Finančné operácie -----	46
	4.6 Účty mimorozpočtových prostriedkov -----	47
5.	PROSTRIEDKY EURÓPSKEJ ÚNIE A NA SPOLUFINANCOVANIE -----	48
6.	PERSONÁLNE OTÁZKY -----	49
	6.1 Organizačná štruktúra -----	49
	6.2 Stav zamestnancov -----	50
	6.3 Priemerná mzda -----	50
	6.4 Personálna práca, sociálna starostlivosť -----	51
	6.5 Bezpečnosť a ochrana zdravia, požiarne ochrana -----	51
7.	ZÁVER -----	53
	PRÍLOHA - Štatistika výkonov knižnice -----	55

Použité skratky

DICRK – dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry
DKO – digitálny kultúrny objekt
e-born – digitaly born object (kultúrny objekt, ktorý nemá analógový ekvivalent)
EIZ – elektronické informačné zdroje
EPI – Ekonomické a právne informácie
HKF – historický knižničný fond
IKT – informačné a komunikačné technológie
KF – knižničný fond
KIS – knižnično-informačný systém
KIS3G – knižnično-informačný systém 3. generácie
kn. j. – knižničná jednotka
MK SR – Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
NP DICRK – národný projekt Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry
OASF – oddelenie akvizície a spracovania fondov
OEP – oddelenie ekonomiky a prevádzky
OHKF – oddelenie historických knižničných fondov
OIT – oddelenie informačných technológií
OKIS – oddelenie knižnično-informačných služieb
OOF – oddelenie ochrany fondov
PSK – Prešovský samosprávny kraj
PU – Prešovská univerzita v Prešove
RFID – Radio Frequency IDentification (slov. rádiovfrekvenčná identifikácia)
RTVS – Rádio a televízia Slovenska
SNK – Slovenská národná knižnica v Martine
ŠVK – Štátna vedecká knižnica v Prešove
TSK – Týždeň slovenských knižníc
UKB – Univerzitná knižnica v Bratislave
ZŠ – Základná škola

1. IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov:	Štátna vedecká knižnica v Prešove
Sídlo:	Hlavná 99, 081 89 Prešov prevádzky: Námestie mládeže 1 (oddelenie knižnično-informačných služieb) Námestie mládeže 4 (dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry) Jilemnického 3/c (sklad knižničného fondu v prenájme)
Rezort/zriaďovateľ:	Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky
Dátum zriadenia:	1. september 1952 Rozhodnutie Ministerstva kultúry SR o vydaní zriaďovacej listiny č. MK 557/2002-1 zo dňa 1. apríla 2002 Rozhodnutie Ministerstva kultúry SR o zmene zriaďovacej listiny č. MK 856/2010-10/2560 zo dňa 19. februára 2010 Rozhodnutie Ministerstva kultúry SR o zmene zriaďovacej listiny č. MK 2811/2015-110/14270 zo dňa 1. októbra 2015
Forma hospodárenia:	štátna rozpočtová organizácia
Kontakt:	tel.: +421 51 245 1101 e-mail: kniznica@svkpo.gov.sk, URL: www.svkpo.sk www.portalsvk.sk
Štatutárny zástupca:	Mgr. Valéria Závadská, riaditeľka

Členovia vedenia ŠVK:

Čonka Roman, Mgr. – vedúci dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry
Domenová Marcela, Mgr., PhD. – vedúca oddelenia historických knižničných fondov
Ferková Valéria, PhD. – vedúca oddelenia knižnično-informačných služieb
Gáčová Zuzana, PaedDr. – poverená vedením oddelenia akvizície a spracovania fondov
Hajníková Anna, Ing. – vedúca oddelenia ekonomiky a prevádzky
Halienová Mária, Mgr. – vedúca oddelenia informačných technológií
Vitališová Jana – vedúca oddelenia ochrany fondov

2. ZHODNOTENIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

2.1 Rozhodujúce činnosti knižnice

V súlade so zriaďovacou listinou vydanou Rozhodnutím MK SR o vydaní zriaďovacej listiny zo dňa 01.04.2002 ako aj v súlade s Rozhodnutiami MK SR o zmene zriaďovacej listiny zo dňa 19.02.2010 a zo dňa 01.10.2015 Štátna vedecká knižnica v Prešove (ďalej len „knižnica“) plní verejné funkcie a realizuje verejno-prospešné činnosti. Ich realizácia vyplýva v prvom rade z ustanovení nového zákona NR SR č. 126/2015 Z. z. o knižniciach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o knižniciach“), ktorý je základnou legislatívnou podporou pre činnosť knižníc. To sa prejavuje v zabezpečovaní prístupu k poznatkom a informáciám, v podpore rozvoja vedy, výskumu a vzdelávania, v ochrane kultúrneho dedičstva a vytvorení optimálnych podmienok na jeho využívanie. V súlade so zriaďovacou listinou knižnica vykonáva:

2.1.1 stále činnosti:

- a) akvizícia knižničného fondu z domácej i zahraničnej produkcie, ktorá prebieha všetkými hlavnými formami: nákupom, darom a výmenou,
- b) spracovanie všetkých druhov získaných dokumentov vytvorením bibliografických záznamov v KIS Virtua, tvorba autoritatívnych záznamov,
- c) dokumentácia rómskeho kultúrneho dedičstva, najmä jeho živých prejavov,
- d) zabezpečovanie knihárskych prác a ochrana knižničného fondu, starostlivosť o skladové priestory, uloženie a prísun dokumentov, revízia knižničného fondu,
- e) poskytovanie knižnično-informačných služieb v zmysle zákona NR SR č. 126/2015 Z. z. o knižniciach v znení neskorších predpisov, prístup na internet a prístup k externým informačným zdrojom,
- f) práca na úseku informačných technológií, ktorý zabezpečuje všetky aktivity súvisiace s prácou v KIS Virtua a ekonomickom systéme SOFTIP, s rôznymi aplikáciami a so servisom výpočtovej techniky a zabezpečením bezpečnosti informačných systémov,
- g) riadiaca, ekonomická a kontrolná činnosť v spolupráci so systémom Štátnej pokladnice a plnenie úloh na úseku bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, požiarnej ochrany,

2.1.2 dlhodobé činnosti:

- a) spolupráca pri budovaní spoločnej databázy knižníc používajúcich KIS Virtua,
- b) spoluúčasť na budovaní spoločnej databázy spracovaním rusínskej a ukrajinskej bibliografie na Slovensku,
- c) spracovanie starých tlačí z fondov knižnice, ale aj na území regiónu, v rámci ktorého v súčasnosti prebieha riešenie čiastkovej výskumnej úlohy *Generálny katalóg tlačí 16. storočia zachovaných na území Slovenska XII. zv.*,
- d) vedecko-výskumný činnosť v oblasti dejín knižnej kultúry,
- e) digitalizácia hmotného a nehmotného kultúrneho dedičstva,
- f) príprava a realizácia strednodobých a dlhodobých prioritných projektov (2 a viac rokov),

2.1.3 krátkodobé činnosti:

- a) kultúrno-spoločenské a vzdelávacie aktivity pre verejnosť s cieľom propagovať poskytované služby,
- b) príprava a realizácia krátkodobých (max. ročných) rozvojových projektov,
- c) realizácia odborných podujatí pre odbornú verejnosť a odbornú knihovnícku komunitu,
- d) edičná činnosť.

Uvedené činnosti predstavujú základný rámec pracovnej náplne všetkých organizačných útvarov knižnice, avšak v rámci konkrétneho rozpočtového roka sa môžu vyskytnúť aj činnosti a aktivity, ktoré v tomto výpočte nie sú zahrnuté, nie sú ani pravidelné a zväčša sú súčasťou projektov.

2.2 Akvizícia a spracovanie knižničného fondu

V zmysle organizačnej štruktúry za činnosti v oblasti dopĺňovania a spracovania získaných dokumentov zodpovedá OASF, ktoré realizuje odborné činnosti na úsekoch dopĺňovania fondov, menného a vecného spracovania, akvizície a správy seriálov a verifikácie a adjustácie knižničného fondu.

K 31.12.2017 knižničný fond na základe prírastkového zoznamu tvorí **604 820 kn. j.** v celkovej hodnote **2 373 832,10 €**, a to hlavne domáce a zahraničné knihy a časopisy a v menšom objeme aj špeciálne audiovizuálne, elektronické, digitálne a iné dokumenty.

Akvizícia knižničného fondu

KF sme v roku 2017 zvýšili o **12 700 kn. j.**, ktoré boli získané tradičnými spôsobmi dopĺňovania – formou nákupu, darom a výmenou s partnerskými knižnicami v Česku, Poľsku, na Ukrajine, v Bielorusku a na Slovensku. Časť dokumentov z celkového prírastku sme zaradili do KF ako povinný výtlačok v zmysle platnej legislatívy. Pri akvizícii dokumentov bola využívaná aj návrhy používateľov na doplnenie KF dokumentmi, ktoré sa nenachádzajú v knižničných fondoch. Návrhy mohli predkladať prostredníctvom formulára na webovej stránke.

Nákup dokumentov

V roku 2017 sme zakúpili spolu **6 129 kn.j.** v celkovej hodnote **93 036 €**. Z uvedeného počtu 6 018 kn.j. tvoria knihy, 12 kn.j. tvoria špeciálne dokumenty (z toho 10 elektronických kníh) a 99 seriálových titulov (z toho 92 zahraničných). Z rozpočtu bežných výdavkov bolo na nákup alokovaných 83 036 € a prostredníctvom prioritného projektu *Nákup knižničných fondov* na rok 2017 schváleného zriaďovateľom 10 000 €.

Celkový objem finančných prostriedkov bol oproti roku 2016 vyšší o cca 20 %, čo nám umožnilo zakúpiť o 1 311 kn.j. viac ako v predošlom roku. Prístup k súboru právnych predpisov EPI, ktorý pozostáva zo 6-tich databáz (Súbor právnych predpisov, Právne predpisy Európskej únie, Komentár k Občianskemu zákonníku a k Zákonníku práce, Finančný spravodajca, Verejné obstarávanie a Obchodný vestník), nebolo potrebné obnovovať, pretože získaná licencia platí do konca rok 2018.

Nákup dokumentov vo finančnom vyjadrení, vrátane zdroja alokovaných finančných prostriedkov, prezentuje tabuľka 1.

Tabuľka 1 Hodnota zakúpených prírastkov v €

Ukazovateľ	rok 2015	rok 2016	rok 2017
knihy + špeciálne dokumenty	69 794,49	67 091,35	84 722,40
seriály	5 069,61	5 350,58	4 764,73
elektronické databázy + e-books	6 100,08	1 162,50	2 329,20
SPOLU, v tom:	80 964,18	73 604,43	93 063,00
- rozpočet bežných výdavkov	50 964,48	73 604,43	83 063,00
- prioritný projekt	30 000,00	0,00	10 000,00

Dary, výmena, náhrady, vlastná činnosť

Formou daru sa doplnilo do fondu **2 162 kn. j.**, z toho 1 967 kníh a 195 titulov seriálov. Z uvedeného prírastku dar etnografa profesora Mikuláša Mušinku predstavuje súbor 972 kníh a 195 titulov časopisov.

V rámci medzinárodnej výmeny dokumentov sme získali **69 kn. j.**, a to 66 kníh, 2 tituly časopisov a 1 špeciálny dokument. Výmenným partnerom zabezpečujeme nielen publikácie z vlastnej produkcie, ale aj konkrétne dokumenty iných vydavateľov. Realizácia výmeny dokumentov znamená vyčleniť financie z rozpočtu určeného na nákup, ale pri vyššej alokácii v posledných rokoch a pri tomto počte odosielaných dokumentov to nepredstavuje výrazný problém. Výmenným partnerom bolo odoslaných 40 dokumentov, z toho 38 kníh a 2 tituly časopisov.

Ako náhrady za dokumenty nevrátené používateľmi sme získali **20 kn. j.** a v rámci činnosti iného odborného útvaru – dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry – bolo vytvorených a následne ako súčasť knižničného fondu zaevidovaných **81 digitálnych kultúrnych objektov**.

Povinný výtlačok

Knižnica je v zmysle zákona č. 217/1997 Z. z. o povinných výtlačkoch periodických publikácií, neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel v znení neskorších predpisov **oprávneným príjemcom**

povinného výťažku tlačených dokumentov v náklade nad 500 ks. Na základe toho sme do fondu zaradili **4 239 kn. j.**, z toho 2 937 kn. j. neperiodických publikácií, 1 241 titulov periodických publikácií vrátane ročníkov, zborníkov, kalendárov a i. nepravých seriálov a 61 špeciálnych dokumentov. Nedodané tituly boli u vydavateľov pravidelne urgované, pričom úspešnosť urgencií pri neperiodických publikáciách bola cca 30 % a pri seriáloch cca 90 % z celkového počtu odoslaných urgencií.

Nasledujúca tabuľka porovnáva výkony v oblasti akvizície dosiahnuté v roku 2017 s predošlými dvoma rokmi.

Tabuľka 2 Akvizícia knižničného fondu v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017
Akvizícia celkom, z toho:	12 200	12 200	12 700
- knihy	10 180	10 162	11 008
- seriály	1 862	1 790	1 537
- špeciálne dokumenty, v tom:	158	248	155
- mapy, normy	19	78	52
- audio- a videodokumenty	15	10	0
- elektronické dokumenty	26	30	12
- e-books	10	6	10
- digitálne kultúrne objekty	88	124	81
Licencie k elektronickým databázam	6	0	0
Akvizícia celkom, z toho:	12 200	12 200	12 700
- nákup	5 561	4 818	6 129
- povinné výťažky	4 004	4 779	4 239
- dary	2 461	2 396	2 162
- výmena	57	52	69
- digitálne kultúrne objekty	88	124	81
- náhrady za stratené dokumenty	17	23	20
- bezodplatný prevod	0	0	0
- vlastná edičná činnosť	12	8	0

Spracovanie knižničného fondu

V KIS Virtua **bolo spracovaných 12 700 kn. j.**, z toho 11 008 kníh, 1 537 seriálov a 155 špeciálnych dokumentov. Z uvedených čísel je jasné, že neperiodické dokumenty (najmä tlačené knihy) bez ohľadu na spôsob získania tvoria najväčší počet z celkového prírastku. Vyšší prírastok zároveň znamená vyšší počet vytvorených bibliografických záznamov, z čoho vyplýva, že knižnica patrí medzi najaktívnejších prispievateľov do spoločnej produkčnej databázy KIS Virtua.

V KIS sme realizovali dennú evidenciu všetkých dochádzajúcich novín a časopisov ako aj spracovávanie zviazaných ročníkov. Zaevidovaných bolo 18 174 čísel dochádzajúcich periodík a celkový prírastok **viazaných ročníkov novín a časopisov je 1 537 kn. j.** v 2 037 zväzkoch. V Súbornom katalógu periodík, ktorý spravuje UKB, bolo redigovaných 6 bibliografických záznamov a 1 402 holdingových záznamov a vytvorených 126 nových holdingových záznamov. Aj v tomto prípade sa knižnica zaraďuje medzi najaktívnejších tvorcov súborného katalógu.

V súvislosti s jedinečným postavením knižnice v rámci Slovenska vo vzťahu k ukrajinskej a rusínskej národnostnej menšine naďalej zabezpečujeme **analytické spracovanie** (článková bibliografia) v azbuke písanej **rusínskej a ukrajinskej odbornej periodickej tlače**, konkrétne tituly vydávané menšinou Rusínov a Ukrajincovcov na Slovensku: Nove žyttja, Duklja, Veselka, Rusyn, NN info Rusín, Studium Carpatu-Ruthenorum, Kolysočka, Artos a Naukovyj zbirnyk Muzeju ukrajins'koji kul'tury u Svydnyku. Celkovo sme spracovali **1 619 záznamov článkov** zborníkovej a časopiseckej literatúry.

Ako už bolo spomínané súčasťou KF sa stali aj **tzv. e-borny** (digitálne kultúrne objekty), ktoré sa spracúvajú na DICRK od roku 2014, avšak OASF zabezpečovalo odbornú garanciu nad kvalitou spracovávaní. Spolu bolo v KIS Virtua **spracovaných 81 digitálnych kultúrnych objektov**. Bližšie informácie o spracovaní DKO sú v podkapitole 2.6 Digitalizácia rómskej kultúry.

Tabuľka 3 Spracovanie knižničných jednotiek v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017
Katalogizácia menná, z toho:	12 200	12 200	12 700
- knihy	10 180	10 162	11 008
- periodiká	1 862	1 790	1 537
- špeciálne dokumenty, v tom:	158	248	155
- mapy, normy	19	78	52
- audio- a videodokumenty	15	10	0
- elektronické dokumenty	26	30	12
- e-books	10	6	10
- digitálne kultúrne objekty	88	124	81
Katalogizácia vecná	5 700	4 645	4 786
Analytické spracovanie seriálov, v tom:	2 428	1 416	1 619
- regionálne tituly	0	0	0
- rusínske a ukrajinské tituly	2 176	1 416	1 619
- slavistické tituly	252	0	0

2.3 Ochrana knižničného fondu

Odborné činnosti súvisiace so starostlivosťou o knižničné fondy zabezpečuje OOF. Jeho hlavnou náplňou je denný prísun a odsun dokumentov zo skladov a ich dopravu do požičovne, do príručných knižníc študovní a jednotlivých oddelení, revízie knižničného fondu, prevádzka knihárskej dielne a starostlivosť o priestory skladov.

Prevádzka skladov a knihárskej dielne

Prenajatý sklad Virba, ktorý sa nachádza v priemyselnej zóne Prešova, je objekt, v ktorom je umiestnený celý knižničný fond. Kapacitne vyhovuje nielen umiestneniu knižničného fondu, ale vďaka mobilnému regálovému systému, zabudovanému do jednej časti objektu, ponúka dostatočnú skladovú rezervu na niekoľko rokov.

OOF je plne zapojené do práce v KIS Virtua, prostredníctvom ktorého sa zabezpečuje tlač používateľských požiadaviek priamo na oddelení, čo urýchľuje prácu a predovšetkým značne šetrí čas pri overovaní, či je žiadaný dokument požičaný. Tým sa podarilo do veľkej miery eliminovať problémy, ktoré vznikali pri žiadankách vypisovaných manuálne. V roku 2017 bolo **prijatých spolu 80 724 žiadaniek**.

Súčasťou KF je aj historický knižničný fond, ktorý spravuje OHKF. Ide o náš vlastný historický fond a historický fond Rehole piaristov, ktorý spravujeme na základe zmluvy o spolupráci. OHKF priebežne zabezpečovalo všetky manipulačné práce súvisiace s výberom žiadaných titulov pre používateľov na prezenčné štúdium, pri heuristike pre účely vedecko-výskumnej činnosti, čiastkové revízne práce v spolupráci s OOF.

Činnosť knihárskej dielne bola zameraná hlavne na väzbu periodík, na malé aj väčšie opravy dokumentov a v minimálnej miere na väzbu interných materiálov a ďalšie kartonážne a rezačské práce pre potreby knižnice. Na tomto pracovisku sa realizovali kníhviazačské práce v počte **2 820 zv.**, z toho bolo zviazaných 1 991 zv. seriálov, opravených 790 zv. poškodených dokumentov z knižničného fondu, zviazaných 22 zv. interných materiálov knižnice a 17 zv. boli menšie opravy dokumentov HKF. Externé kníhviazačské služby boli využité len v prípadoch zlatenia väzby niektorých časopiseckých titulov, a to v počte 147 zv. časopisov pre potreby príručnej knižnice študovne viazaných periodík, pretože na práce s tým spojené nemá knižnica vo vlastnej dielni dostatočné technické vybavenie.

Revízia knižničného fondu

Na úseku ochrany fondov bola v zmysle zákona o knižniciach, vyhlášky MK SR č. 201/2016 Z. z. o spôsobe vedenia odbornej evidencie, vyradovaní a revízii knižničného fondu v knižniciach a internej Smernice riaditeľky o evidencii, vyradovaní a revízii knižničného fondu v ŠVK v Prešove **vykonaná plánovaná pravidelná revízia knižničného fondu** v počte **42 520 kn. j.**, z nich 741 kn. j. je nezvestných. Ukazovateľ revízie KF bol naplnený až na **152,06 %**, pretože veľkú časť z revidovaného fondu tvorili seriály. Zaužívaná prax v minulosti bola taká, že na jednu signatúru sa umiestňovalo niekoľko ročníkov, čiže knižničných jednotiek seriálového titulu, čím sa výrazne zvýšil počet knižničných jednotiek oproti počtu signatúr. Revízia sa uskutočňovala

priamo v sklade, v ktorom boli na tento účel ešte v roku 2016 realizované potrebné technické úpravy (počítačová kabeľáž, stanoviská s počítačmi). Zároveň bol k revidovaným dokumentom priradovaný čiarový kód ak v dokumente chýbal.

Tabuľka 4 Činnosť OOF v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017
Prijaté žiadanky spolu, v tom:	81 380	84 200	80 724
- zo KIS Virtua	76 388	79 887	78 869
- na historické fondy	2 192	2 648	1 395
Knihárske práce, z toho:	2 770	3 020	2 820
- oprava dokumentov	803	1 161	790
- väzba novín a časopisov	1 902	1 810	1 991
- väzba interných materiálov	20	34	22
- opravy HKF	45	15	17

2.4 Knižnično-informačné služby

ŠVK poskytuje knižnično-informačné služby verejnosti v zmysle zákona o knižniciach, kde v § 16 a 17 sú uvedené typy služieb a podmienky ich poskytovania.

V roku 2017 bolo v knižnici registrovaných **6 975** používateľov, z toho 5 060 používateľov bolo nových používateľov a tých, ktorí si členstvo predĺžili. Počet aktívnych používateľov za rok 2017, teda tých, ktorí za kalendárny rok vykonali aspoň jednu transakciu, bol **4 611**. Knižnicu navštívilo spolu **399 121 návštevníkov**. Uvedené číslo zahŕňa návštevnosť:

- požičovne v počte **78 133 používateľov**,
- čítárne a študovní v počte **6 075 používateľov**,
- online katalógu knižnice **147 097 návštev**,
- webovej stránky **160 619 návštev**,
- portálu knižnice **4 593 návštev**,
- všetkých realizovaných podujatí **2 604 návštevníkov**.

Z tohto výpočtu je zrejme, že ukazovateľ návštevnosti tvorí **návštevnosť fyzických osôb** v priestoroch knižnice, t. j. návšteva požičovne, čítárne, študovní a podujatí (pod písm. a), b) a f)), a **virtuálna návštevnosť**, t. j. návšteva webovej stránky, online katalógu a portálu (pod písm. c), d) a e)). Práve virtuálne návštevy predstavujú veľkú časť z celkovej návštevnosti, pretože používaný knižnično-informačný systém umožňuje používateľom vykonávať rôzne transakcie (vyhľadávanie, objednávky dokumentov, rezervácie, prolongácie) bez fyzickej návštevy knižnice, z prostredia domova, školy, práce.

Absenčné výpožičné služby

ŠVK realizuje výpožičný proces v module výpožičky KIS Virtua, v rámci ktorého evidovala spolu **269 924 výpožičiek**. Z uvedeného celkového počtu bolo **224 654 absenčných** a počas celého roka bolo uskutočnených 127 717 prolongácií. Používatelia si mohli požičané dokumenty prolongovať 5x na dobu 30 dní v prípade, že požičané dokumenty neboli žiadané iným používateľom. Periodicita výpožičiek u najviac žiadaných dokumentov bola operatívne obmedzená výpožičnej doby na 2 týždne, čo sa odzrkadlilo na zvýšenom počte absenčných výpožičiek. Aj samotní používatelia ocenili rýchlejší obrat výpožičiek.

Posledné výzvy na nevrátené dokumenty boli zaslané **150** používateľom, čo je o 60 menej ako v roku 2016 a to svedčí o ich disciplinovanosti. Táto skutočnosť má však priamy vplyv na výšku príjmov z vlastnej činnosti (sankčné poplatky), ktoré majú z roka na rok klesajúcu tendenciu. Právnej zástupkyňi knižnice bolo zaslaných na riešenie 8 výziev na vymáhanie nevrátených výpožičiek.

Posledné výzvy na úhradu dlžnej sumy u používateľov, ktorí síce vrátili všetky vypožičané dokumenty, ale neuhradili vzniknuté sankčné poplatky, boli zaslané dvom používateľom a obidve výzvy boli ku koncu roka vybavené k spokojnosti knižnice. V roku 2017 boli 16 používateľom odoslané **posledné výzvy na úhradu dlžnej sumy za vypracovanie rešerše**, z toho 15 sa podarilo vyriešiť do konca roka a nevybavená zostala iba jedna.

Prezenčné výpožičné služby

V roku 2017 bolo zrealizovaných **45 270 prezenčných výpožičiek** a prezenčné služby študovní a čítárne využilo v priebehu roka spolu 6 075 návštevníkov. Prezenčné služby boli poskytované v čítárni a študovniach:

- **čítareň, všeobecná študovňa, študovňa viazaných periodík**

V čítárni boli vystavené najnovšie čísla bežného ročníka **179** titulov časopisov a **12** titulov novín, ktoré sa priebežne obmieňali. Ostatné tituly boli sprístupňované používateľom na požiadanie z blízkeho príručného skladu. Všeobecná študovňa poskytuje v rámci príručnej knižnice prístup ku knižným publikáciám z rôznych vedných odborov. Tieto dokumenty sa obmieňajú a dopĺňajú priebežne podľa požiadaviek používateľov. Študovňa viazaných periodík poskytuje prístup k viazaným ročníkom odborných časopiseckých titulov najmä z humanitných a spoločenskovedných odborov.

V priestoroch čítárne a študovne viazaných periodík sme poskytovali prezenčné výpožičky viazaných periodík buď z príručnej knižnice študovne alebo dovezené zo vzdialeného skladu. Používatelia mali k dispozícii *Zoznam časopisov a novín dochádzajúcich do ŠVK v Prešove* v elektronickej podobe na webovej stránke knižnice.

V čítárni mali používatelia k dispozícii 12 študijných miest, v študovni viazaných periodík 11 študijných miest a vo všeobecnej študovni 20 študijných miest a 3 počítačové stanice s pripojením na internet. Čítareň a obe študovne vlni **navštívilo 4 066 používateľov**, z toho služby internetu využilo 938 používateľov, vyhotovených bolo 16 223 kópií. V týchto priestoroch bolo **realizovaných celkovo 7 651 prezenčných výpožičiek**, z toho 40 bolo prezenčných výpožičiek noriem a **poskytnutých 12 861 informácií** (z toho 6 011 bibliografických a 6 850 faktografických).

- **informačno-vedecké centrum (IVC)**

Informačno-vedecké centrum v roku 2017 navštívilo **1 052** návštevníkov (z toho internet využilo 657 používateľov). Z celkového počtu poskytnutých informácií sa IVC podieľa počtom **8 831 informácií** (z toho 5 131 bibliografických a 3 700 faktografických), pričom najviac požiadaviek na informácie sa týkalo informačných zdrojov a služieb knižnice (napr. elektronické objednávky rešerší) a ich prístupnosti pre používateľov. Počítačové stanice boli denne využívané predovšetkým z dôvodu bezplatného prístupu na internet na vyhľadávanie, na odosielanie on-line žiadaní a realizáciu rezervácie kníh, vyhľadávanie v databázach, na prácu v textovom editore MS Word a na prácu v tabuľkovom editore MS Excel. Tieto stanice umožňujú tiež prístup ku grafickým programom ako je Microsoft Office PowerPoint, Microsoft Office Publisher, Microsoft Office Visio, Microsoft Expression Design a k mapám Európy v programe Ma20p-Microsoft MapPoint Europe. Používatelia mali zabezpečený prístup k cudzojazyčným dokumentom, k dokumentom z oblasti geografie, dejín, astronómie, marketingu, manažmentu, hudby a k dokumentom so sociálnou tematikou sprístupnené v knižnej podobe, na CD nosičoch, audio a videokazetách.

V IVC bolo zrealizovaných **131 prezenčných výpožičiek** a vyhotovených 883 kópií (pre používateľov). V rámci prístupu k EIZ používatelia využívali databázy Elsevier Science Direct Encyclopedies and RefWorks, Elsevier Science Direct Ebooks, Elsevier Engineering Village REFEREX, Springer Ebooks, Sage Premier 2008-2009, Emerald Insight – Best of Biz, Emerald Insight – Emerald Engineering, Emerald Insight – Book Series – Management, Business and Economics, Emerald Insight – Book Series – Social Science, Emerald Insight – Emerald Management First, Wiley InterScience E-books, Wiley InterScience Reference Works, IET Digital Library, EBSCO. V roku 2017 podpísalo *Zmluvu o používaní adresára, tzv. používateľského konta na zabezpečenom serveri SNK v Martine a o využívaní služieb systému Naviga spolu 16 používateľov*. Od začiatku realizácie projektu k 31.12.2017 podpísalo zmluvy spolu 269 používateľov.

V roku 2017 bolo v IVC zrealizovaných 5 exkurzií a 1 bibliografická hodinka, na ktorých sa zúčastnilo 38 návštevníkov. IVC sa podieľalo na propagácii knižnice prostredníctvom prípravy letákov, prezentácií a individuálnej informačnej výchovy. Denne sa vybavovala agenda súvisiaca s rešeršovaním a evidenciou rešerší. Používateľom sme umožnili v IVC registráciu do knižnice a ako aj vrátenie absenčne vypožičaných dokumentov.

Knižnica prevádzkuje tri špecializované študovne – slovanskú študovňu, študovňu starých tlačí a študovňu romistiky. Informácie o činnosti týchto študovní a plnení ukazovateľov sú uvedené v podkapitole 2.5 Spracovanie historického knižničného fondu a v podkapitole 2.6 Digitalizácia rómskej kultúry.

Medziknižničná výpožičná služba (MVS), Medzinárodná medziknižničná výpožičná služba (MMVS)

Súčasťou výpožičných služieb sú aj medziknižničné výpožičné služby. Ich cieľom je sprostredkovať používateľom prístup k dokumentom, ktoré knižnica vo svojom fonde nemá, ale nachádzajú sa vo fondoch iných slovenských alebo zahraničných knižníc (MVS žiadajúca). Súčasne požičiava aj dokumenty, ktoré má vo vlastnom fonde a žiadajú ich iné knižnice pre svojich používateľov (MVS požiadaná).

- **požiadaná MVS, MMVS**

V rámci **MVS, MMVS požiadanej** bolo iným knižniciam poskytnutých **2 833 výpožičiek** (2 827 MVS a 6 MMVS), čo je pokles o 334 výpožičiek oproti predchádzajúcemu roku. Úsek MVS sa vo zvýšenej miere venoval konzultáciám kolegom z partnerských knižníc, aby dokumenty žiadali výhradne prostredníctvom online katalógu a aby dodržiavali pokyny ohľadne úplnosti údajov. Pokiaľ išlo o požiadavky na vyhotovenie kópií článkov, poskytli sme **947 kópií** (skenov), čo o 66 % viac oproti roku 2016. Knižnica v roku 2017 znamenala všetky požiadavky na vyhotovenie kópií skenovaním, čo znamená rýchlejšiu dostupnosť a nižšie náklady na poskytnutú službu.

- **žiadajúca MVS, MMVS**

V rámci **žiadajúcej MVS a MMVS** bolo **kladne vybavených 515 požiadaviek**, pričom zo slovenských knižníc bolo zabezpečených spolu **481 výpožičiek** MVS a zo zahraničných knižníc bolo kladne vybavených **34 požiadaviek**, a to najmä z Česka, Nemecka a Poľska. Vlastným používateľom sme zabezpečili spolu **543 tlačených kópií**, čo je nárast oproti predchádzajúcemu roku o 104 %). Nevybavené ostali iba požiadavky, u ktorých používatelia nesúhlasili s poplatkom zahraničnej požičiavajúcej knižnice.

Zaznamenaný pokles požiadaviek na medziknižničné služby bol spôsobený nielen tým, že množstvo dokumentov je dostupných v elektronickej podobe, ale aj tým, že sa značne zvýšil **záujem o kópie (skeny) článkov** namiesto výpožičiek celých dokumentov. Knižnice a používatelia tým šetria náklady spojené s odosielaním dokumentov v rámci MVS.

Rešeršné, informačné a reprografické služby

Uvedené služby zabezpečovali najmä zamestnanci OKIS, OHKF a DICRK v rámci služieb študovní, ale informácie poskytovali telefonicky či e-mailom aj zamestnanci iných útvarov.

Využitie **rešeršnej služby** nie je viazané na registráciu, a keďže ide o platenú službu, môže ju využiť ktokoľvek, kto prejaví záujem. Objednávku je možné realizovať osobne, telefonicky alebo elektronicky. Osobná, príp. telefonická konzultácia k vypracovaniu rešerše je niekedy nevyhnutná z dôvodu bližšej špecifikácie možných zdrojov k požadovanej téme. Dôvodom je snaha vyhľadať relevantné zdroje tak, aby ich mohol používateľ všetky využiť. Rozsah záznamov v rešerši je rôzny a odvíja sa od témy zadávanej objednávateľom rešerše. Knižnica na základe požiadaviek používateľov spracovala **239 rešerší**, čo predstavuje medziročný nárast o 25 rešerší. V rámci nich bolo poskytnutých spolu 15 090 záznamov, čo predstavuje približne 63 záznamov na jednu rešerš.

Súčasťou služieb knižnice je **poskytovanie informačných služieb** vo forme faktografických a bibliografických informácií, podaných ústnou alebo písomnou formou. Vlni bolo poskytnutých spolu **29 223 informácií**, z toho bolo 15 821 faktografických a 13 402 bibliografických. Najviac žiadané bibliografické informácie boli z oblasti ošetrovateľstva, špeciálnej pedagogiky, výchovy, prírodných vied, sociálnej práce, ekonomiky, religionistiky, medicíny, dejín, manažmentu, práva, kriminalistiky, umenia, filozofie, spoločenských a aplikovaných vied. Pri prepočte na 250 pracovných dní bolo denne poskytnutých priemerne 116 informácií.

Súčasťou informačných služieb je webová služba **Spýtajte sa knižnice**, v rámci ktorej majú možnosť používatelia položiť otázky z rôznych oblastí, na ktoré knižnica odpovedá najneskôr do 48 hodín. Prevažne sú to však otázky týkajúce sa knižnice, knižničného fondu, konkrétnych publikácií a pod. Vlni knižnica takto odpovedala na **77 otázok** položených prostredníctvom uvedenej služby. Cieľom tejto služby je poskytovať informácie rôzneho charakteru, presnejšie je to uvedené v pokynoch na webovej stránke knižnice. Z možnosti položiť otázku sú vylúčené okrem iného najmä požiadavky na rešeršovanie, čo niektorí používatelia chcú ne správne využiť. Objednávanie rešerší má svoje špecifiká a na tento účel slúži iný formulár knižnice.

Novou formou poskytovania informácií o aktivitách a poskytovaných službách je **dotykový kiosk**, umiestnený vo vstupnom vestibule OKIS. Slúži na poskytovanie elektronických informácií, kde je možné si prehľadne

prezerať a získavať informácie v rámci definovaných rubriek. Od spustenia jeho prevádzky, čiže od vytvorenia príslušnej softvérovej aplikácie sme zaznamenali len pozitívny ohlas na tento spôsob informovania.

Knižnica umožňuje svojim používateľom využiť reprografické služby na vlastných aj prenajatých zariadeniach, ktoré sa nachádzajú v jednotlivých študovniach. V roku 2017 bolo pre používateľov **vyhotovených 15 635 papierových kópií**.

Tabuľka 5 Činnosť OKIS v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017
Registrovaní používatelia	8 203	6 362	6 975
Počet návštevníkov, v tom:	320 083	376 603	399 121
- požičovňa	65 480	69 039	78 133
- študovne	9 006	7 467	6 075
- OPAC, webstránka, portál	243 868	298 411	312 309
- podujatia	1 729	1 686	2 604
Výpožičky, v tom:	261 146	269 259	269 924
- absenčné	217 718	228 018	224 654
- prezenčné	43 428	41 241	45 270
MVS a MMVS spolu, v tom:	4 619	3 761	3 348
- MVS iným knižniciam	4 128	3 161	2 827
- MVS z iných knižníc	437	563	481
- MMVS z iných knižníc	45	31	34
- MMVS iným knižniciam	9	6	6
Podujatia pre používateľov, v tom:	142	147	174
- výstavy, prednášky, prezentácie, besedy	50	55	84
- výstavky nových kníh	47	47	47
- informačná výchova	41	43	39
Odborné podujatia pre knihovníkov	4	2	4

2.4 Spracovanie historického knižničného fondu

Hlavnou pracovnou náplňou OHKF je spracovanie HKF a starostlivosť o nich v depozitoch, vrátane ich revízie, ďalej poskytovanie služieb v študovniach, príprava a realizácia odborných podujatí a edičná a publikačná činnosť. S tým súvisí aj vedecko-výskumná činnosť. Týmto agendám zodpovedá aj tabuľka 6 Činnosť OHKF v číslach, v ktorej sú uvedené všetky dôležité ukazovatele a ich plnenie.

Spracovanie HKF a vedecko-výskumná činnosť

Spracovanie starých tlačí sa realizovalo predovšetkým podľa jazykového a chronologického princípu. Dominovalo spracovanie slovacikálnych a slavistických dokumentov s dôrazom na prípravu podkladov súboru dokumentov plánovaných na vyhlásenie za historický knižničný fond. Ďalšiu časť spracovania predstavovali záznamy germaník, hungarík a latiník. Ojedinele, v prípade výskytu, sa spracovávali historické dokumenty z daru osobnej knižnice profesora M. Mušinku. V priebehu roka sme spracovali **1 200 dokumentov** HKF.

Prípravu podkladov k 2. fáze vyhlásenia časti knižničného fondu za HKF sme realizovali priebežne počas celého roka, pričom sme spracovali 200 dokumentov, a to najmä územné alebo jazykové ukrajínika, rusiká, rumuniká, cyrilsko-slovanské dokumenty a i., vrátane transkripcie a transliterácie dokumentov. Ďalšie vytypované dokumenty vhodné na vyhlásenie plánujeme spracovať v 1. štvrtroku 2018 a následne poslať definitívny návrh na vyhlásenie v súlade s ustanoveniami zákona o knižniciach. Predmetom návrhu bude súbor vzácných dokumentov výlučne so slovanskou problematikou, slaviká, s osobnosťami 19. storočia a emigrácie, dejinami Zakarpatskej oblasti, vojnových dokumentov, napríklad z prostredia vojenských zajateckých táborov.

Vedecko-výskumná činnosť bola v roku 2017 zameraná na spracovanie tlačí 16. storočia, a to z viacerých dôvodov. V prvom rade v rámci participácie na riešení celoslovenskej výskumnej úlohy o zdokumentovaní tlačí 16. storočia na území Slovenska a tiež potreby vlastnej publikačnej a edičnej činnosti či prípravy odborných výstav. Výskum sa realizoval nielen v HKF knižnici, ale aj vo fonde historickej Kolegiálnej knižnice v Prešove a Eparchiálnej knižnici v Prešove.

Výskum pre potreby edičných a publikačných výstupov sa realizoval nielen na Slovensku (Prešov, Martin), ale aj v zahraničí, konkrétne išlo o týždenný výskumný pobyt 2 zamestnancov do Biblioteki Książat Czartoryskich a Biblioteki Jagiellońska Uniwersytetu Jagiellońskiego v Krakove.

Služby študovní

OHKF prevádzkuje špecializované študovne: slovanskú študovňu a študovňu starých tlačí, ktoré sa nachádzajú fyzicky v jednom spoločnom priestore knižnice na Hlavnej ul. a ponúkajú 16 študijných miest a 4 počítačové stanice s pripojením na internet a k EIZ. V priebehu roku 2017 došlo k výmene starých zariadení za nové. Používatelia tak majú aktuálne k dispozícii 3 počítače, 1 tlačiareň a 1 multifunkčné zariadenie.

Služby oboch študovní využilo **993 používateľov** (slovanská študovňa – 397, študovňa starých tlačí – 596), vrátane zahraničných návštevníkov z Ukrajiny, Poľska, Srbska, Čiech a Maďarska. K prezenčnému štúdiu bolo poskytnutých **5 145 kn. j.** najmä z fondu príručných knižníc študovní, vrátane starých tlačí a rukopisov (vydaných do roku 1918). Zamestnanci OHKF vybavili **celkovo 1 395 žiadaniek** z historických fondov, čo predstavuje síce v porovnaní s predchádzajúcim rokom plnenie na 93 %. Ide však o špecifické a špecializované služby, čo v kontexte počtu používateľov a záujmu o staré tlače a pramene predstavuje i tak vysoký podiel bádateľskej obce.

V kontexte periodických titulov zaradených do príručného fondu študovne starých tlačí možno konštatovať, že používatelia prejavili najväčší záujem o tituly spojené s regiónom východného Slovenska, konkrétne šlo o tituly *Nové obzory* a *Historica Carpatica*. Z titulov spojených so všeobecnými dejinami i špecializovanými periodikami v rámci vedného odboru dejiny či periodikami zameranými na pamiatky a pamiatkovú starostlivosť treba ako najžiadanejšie spomenúť nasledovné napr. tituly *Slovenská archivistika* či *Historický časopis*. Medzi desiatimi najžiadanejšími periodikami sa v roku 2017 ocitol aj maďarský knihovedný titul *Magyar Könyvszemle*.

Z neperiodickej literatúry nachádzajúcej sa študovní bol najvyšší záujem zaznamenaný o bibliografie, po ktorých nasledovala problematika knižnej kultúry. Z kvantitatívneho hľadiska sa na treťom mieste v r. 2017 nachádzajú dejiny (všeobecné dejiny, slovenské dejiny, dejiny miest a obcí). K najžiadanejším titulom ďalej patrili encyklopédie a biografické slovníky, publikácie spojené s problematikou protestantov vo všeobecnosti, evanjelikov reformácie a kolégia, čo bolo isto spojené s 500. výročím reformácie, ktoré sme si v minulom roku pripomenuli. Tradične silne žiadanú tematickú skupinu v rámci študovne starých tlačí tvorili pomocné vedy historické (heraldika, kodikológia, numizmatika, paleografia). Silne zastúpené kategórie záujmu predstavovali ďalej edície prameňov, archívne pomôcky a inventáre, región, problematika osídlenia, cirkevných dejín, z miest dominovali Košice a Prešov.

V rámci fondu slovanskej študovne bol najväčší záujem používateľov o periodiká spojené nielen so súčasnou produkciou ukrajinskej a rusínskej národnostnej menšiny, medzi ktorými môžeme vymenovať napríklad tituly *Duklja*, *Družno vpered*, *Nove žyttja*, *Veselka*, *Rusyn*, *Inforusyn*, ale aj periodiká z prvej polovice 20. storočia, čo bolo dôsledkom niekoľkomesačného študijného pobytu ukrajinskej bádatelky V. Serhienko. Do popredia tak vystúpili aj ročenky a školské správy, ako napr. *Doklad gr. kat. ruskoj učitel'skoj seminarii v Prjaševi* a *Cerkov i škola*.

V tejto študovní sme v roku 2017 zaznamenali najväčší záujem o jazykové slovníky, nielen prekladové, ale aj výkladové s prepojením na západoslovanské jazyky, nasledovali osobnosti ukrajinskej a rusínskej národnostnej menšiny, menovite predovšetkým osobnosti I. Macinského a A. Duchnoviča. Záujem o I. Macinského bol motivovaný predovšetkým vedeckou konferenciou, ktorú sme organizovali v septembri 2017. Nasledovali encyklopédie biografického i všeobecného zamerania, široko vnímaná slavistika, jazykoveda, ruská, ukrajinská a bieloruská emigrácia v Československu, literatúra a dejiny slovanského sveta. Bližšie informácie o jednotlivých podujatiach OHKF sú uvedené v podkapitole 2.7 Propagácia, prezentačná a edičná činnosť.

Tabuľka 6 Prehľad najviac žiadaných titulov

Študovňa starých tlačí – najviac žiadané tituly		Slovanská študovňa – najviac žiadané tituly	
1.	Nové obzory	1.	Duklja
2.	Historica Carpatica	2.	Družno vpered
3.	Slovenská archivistika	3.	Nové žyttja
4.	Historický časopis	4.	Russkoje slovo
5.	Historica FF UK	5.	Veselka
6.	Pamiatky a múzeá	6.	Narodnaja gazeta
7.	Východoslovenský pravek	7.	Prjaševskaja Rus
8.	Košické historické zošity	8.	Karpats'kyj svět
9.	Magyar Könyvszemle	9.	Rusyn
10.	Historia Ecclesiastica	10.	Godovoj otčet

V rámci služieb študovní OHKF poskytlo **9 169 faktografických a bibliografických informácií**, čo je takmer 50 %-né medziročné zvýšenie na tomto pracovisku knižnice. V rámci informačnej výchovy uskutočnilo 19 exkurzií, na ktorých sa zúčastnilo celkovo 348 záujemcov. Pre zahraničných záujemcov bolo realizovaných 6 exkurzií (3 skupiny Ukrajincov, 3 skupiny Poliakov, 1 skupina Čechov). Z vekového hľadiska záujemcov pokrýva exkurzná činnosť rozptyl od základnej školy až po univerzitných pedagogických zamestnancov. Z tematického hľadiska bol najväčší záujem o exkurzie venované knižnici a jej službám so zameraním na služby študovne starých tlačí a slovanskej študovne, pomocné vedy historické, samostatne o slovanskú študovňu i o knižnú kultúru prispôbenú prijímateľom vo veku ZŠ (historický krúžok, detská univerzita). Podujatia sa realizovali v ŠST (13), SŠ (2) i priestoroch evanjelického kolégia (3).

Tabuľka 7 Činnosť OHKF v číslach

Ukazovateľ	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017
Spracovanie HKF	987	1 515	1 200
Služby študovní, v tom:			
- počet návštevníkov	775	890	993
- počet prezenčných výpožičiek	2 737	4 308	5 145
- počet poskytnutých informácií	4 240	4 338	9 169
- počet žiadaniek na HKF	2 192	2 648	1 395
Odborné podujatia:	25	16	27
- exkurzie	18	11	19
- konferencie, semináre, prednášky	3	2	4
- výstavy	2	2	4
- prezentácie	2	1	0
Edičná činnosť	2	2	5

2.6 Digitalizácia rómskej kultúry

V roku 2017 sa národný projekt Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry nachádzal v 3. roku trvalej udržateľnosti, ktorá musí byť garantovaná minimálne 5 rokov po finančnom ukončení projektu (od 16.06.2015).

Dokumentovanie rómskej kultúry

Dokumentovanie prejavov rómskej kultúry začína mapovaním a identifikáciou rôznorodých prejavov rómskej kultúry v troch zadefinovaných oblastiach: *orálna história a literatúra, hudobné dedičstvo Rómov, vrátane divadelnej činnosti, a Rómovia a remeslá vrátane výtvarného umenia*. Po analýze a selekcii zmapovaných informácií sa realizuje nahrávanie kultúrnych prejavov v teréne.

Ťažisko činnosti DICRK bolo v spracovávaní nahrávok až do finálnej podoby, čiže vrátane popisných metadát, a ich sprístupnenie na prezentačnom portáli. Hlavné typy digitálnych kultúrnych objektov sú audiodokumenty, videodokumenty, skeny a fotografie. V roku 2017 bolo **spracovaných 81 DKO**. Ich prehľad je uvedený v tabuľke 8.

Začiatkom roka 2017 bol schválený Plán hlavných úloh, ktorý bol členený na plán spracovania digitálnych kultúrnych objektov, plán nových nahrávaní, plán pravidelných podujatí a edičnú činnosť. V rámci plánu nových nahrávaní sa uskutočnilo:

1. Šarlota Bottová – dňa 07.03.2017 sa uskutočnil rozhovor s výtvarníčkou, ktorá sa venuje hlavne kresbe portrétov. Rozhovor sa uskutočnil v Hnúšti, pričom okrem rozhovoru bola zdokumentovaná aj tvorba portrétu – kresby amerického herca.
2. Ľudia z rodu Rómov – v dňoch 17.-18.08.2017 sa uskutočnilo dokumentovanie vybraných podujatí v rámci festivalu s názvom *Ľudia z rodu Rómov*, ktoré organizovalo občianske združenie Quo Vadis zo Zvolena. Festivalové aktivity sa odohrávali vo Zvolene a v Banskej Bystrici. Zaznamenali sme divadelné predstavenie divadla Ara Art z Prahy pod názvom *A zase sme spali pindral*. Zrealizovali sme rozhovory s organizátorkou festivalu Ingrid Kosovou, herečkou z divadla Ara Art Martou Balázovou, režisérom Davidom Tišerom a herečkou Pavlínou Matiovou. Uskutočnil sa tiež záznam koncertu KlaJazzRom.
3. Jozef Cichý – v priestoroch DICRK sa dňa 18.10.2017 uskutočnil rozhovor s výtvarníkom, ktorý pochádza z Nižného Žipova a je známy hlavne svojimi sakrálnymi maľbami v kostoloch. V rozhovore spomína na cestu k výtvarnému umeniu, popisuje vytvorené diela, hovorí o realizovaných výstavách, aj o svojich naplnených a nenaplnených snoch. V rámci rozhovoru sa na základe licenčnej zmluvy skenovali vybrané výtvarné diela, ktoré budú v roku 2018 spracované ako digitálne kultúrne objekty.
4. Žaneta Štipáková – dňa 13.12.2017 sa v priestoroch Slovenského rozhlasu v Košiciach uskutočnil rozhovor so sólistkou divadla Romathan. V rozhovore spomína na svoje herecké aktivity, ale hovorí aj o speve a hudbe.

Za nové kultúrne objekty, ktoré boli nahrávané, možno považovať aj 4 už pravidelné podujatia knižnice, pričom časť z nich bola venovaná pamätným dňom Rómov.

Služby študovne romistiky

Študovňa romistiky poskytuje priestor na **prezenčné výpožičky a štúdium dokumentov** pokrývajúcich široké spektrum romistickej literatúry z knižničného fondu. Fond študovne je postupne rozširovaný tak, aby ponúkal najnovšie publikácie a neustále sa aktualizoval.

V roku 2017 študovňu romistiky využilo 62 návštevníkov (z toho internet využili 16 používateľia). Z celkového počtu podaných informácií bolo v študovni poskytnutých 9 informácií (z toho 6 bibliografických), 88 prezenčných výpožičiek, vyhotovených 6 857 kópií (pre používateľov bolo vyhotovených: 517 printových kópií a 627 skenov; pre internú potrebu: 5 695 kópií a 18 skenov). V priestoroch študovne boli uskutočnené 4 exkurzie (75 návštevníkov), 19 prednášok a prezentácií (384 návštevníkov) a 4 výstavy. Všetky podujatia v študovni navštívilo spolu 852 osôb. Bližšie informácie o jednotlivých podujatiach DICRK sú uvedené v podkapitole 2.7 Propagácia, prezentačná a edičná činnosť.

Obrázok 1 Scéna z divadelného predstavenia divadla Ara Art z Prahy zaznamenaného na festivale *Ľudia ľudom*

Tabuľka 8 Prehľad vytvorených DKO

Por. číslo	Autor/interpret	Názov DKO	Termín vytvorenia	Typ DKO	Kategória na portáli
1.	Jozef Fečo	Evidencie	február	Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
2.	Jozef Fečo	Zúfalosť		Kresba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
3.	Jozef Fečo	Žiarovka		Kresba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
4.	Jozef Fečo	Acquarello1		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
5.	Jozef Fečo	Acquarello2		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
6.	OZ Jekhetane-Spolu	Čarovná suknia	marec	Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
7.	OZ Jekhetane-Spolu	Ako Boh stvoril Róma		Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
8.	OZ Jekhetane-Spolu	Ako sa narodili husle		Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
9.	OZ Jekhetane-Spolu	Cigáni idú do neba		Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
10.	OZ Jekhetane-Spolu	Danse chant musique Tzigane		Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
11.	Jozef Fečo	Jozef Fečo - Tvorba výtvarného diela	jún	Maľba/VIDEO OBJEKT	výtvarné umenie
12.	Ivan Akimov	Ivan Akimov - Rómska kultúra	júl	Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
13.	Martin Kaleja Januv	Martin Kaleja Januv - Tvorba výtvarného diela		Kresba/VIDEO OBJEKT	výtvarné umenie
14.	Kmeťoband	Kmeťoband - pravá rómska hudba		Rozhovor/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
15.	Ján Sajko	Ján Sajko - o výtvarnom talente v Jarovniciach	september	Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
16.	Milan Godla	Milan Godla - Romathan a jeho poslanie		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
17.	Romathan	Čertovský čapáš		Predstavenie/VIDEO OBJEKT	dráma
18.	Romathan	Kúzelný zvonček		Predstavenie/VIDEO OBJEKT	dráma
19.	Helena Jonášová	Helena Jonášová - Rozprávanie		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
20.	Šarlota Bottová	Hugh Laurie	október	Kresba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
21.	Šarlota Bottová	Morgan Freeman		Kresba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
22.	Šarlota Bottová	Maco Mamuko		Kresba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
23.	Jozef Fečo	Pôvodný Američan		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
24.	Šarlota Bottová	Bruce Willis		Kresba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
25.	Jaroslav Sirotník	Vtáčiky		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
26.	Terézia Tancošová	Kvety		Výšivka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
27.	Jaroslav Sirotník	Motýle		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
28.	Marcela Mutňanová	Hrozno		Výšivka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
29.		Hudba		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
30.	Silvia Markovičová	Zátišie s chatrkou		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
31.	Silvia Markovičová	Cigánsky voz		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
32.	Renáta Bendíková	Bordové kvety		Výšivka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
33.	Renáta Bendíková	Bordový kvet		Výšivka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
34.		Práca		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
35.		Portréty		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
36.	Silvia Markovičová	Biely vtáčik		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
37.	Silvia Markovičová	Matka s dieťaťom		Maľba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
38.	Marcela Mutňanová	Srdce		Výšivka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
39.	Marcela Mutňanová	Zlato		Výšivka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
40.	Nikola Bendíková	Farebný kvet		Výšivka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie

41.	Terézia Tancošová	Ruže		Výšivka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
42.	Nikola Bendíková	Ornamenty		Výšivka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
43.	Štefan Banyák	Štefan Banyák - rozprávanie o hudbe		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
44.	Nataša Slobodníková	Nataša Slobodníková - Rozprávanie		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
45.	Marián Balog	Marián Balog - Rozprávanie		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
46.	Duo Farsa	Duo Farsa - Filip		Koncert/VIDEO OBJEKT	hudba
47.	Duo Farsa	Duo Farsa - Noc v Ankare		Koncert/VIDEO OBJEKT	hudba
48.	Duo Farsa	Duo Farsa - Hag		Koncert/VIDEO OBJEKT	hudba
49.	Duo Farsa	Duo Farsa - Bossa Dorado		Koncert/VIDEO OBJEKT	hudba
50.	Duo Farsa	Duo Farsa - Minor Swing		Koncert/VIDEO OBJEKT	hudba
51.	Duo Farsa	Duo Farsa - Fiesta		Koncert/VIDEO OBJEKT	hudba
52.	Duo Farsa	Duo Farsa - Sny		Koncert/VIDEO OBJEKT	hudba
53.	Duo Farsa	Duo Farsa - Koncert		Koncert/VIDEO OBJEKT	hudba
54.	Eva Adamová	Eva Adamová		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
55.	Monika Duždová	Monika Duždová - rozprávanie		Rozprávanie/AUDIO OBJEKT	rozprávanie
56.	OZ Jekhetane-Spolu	Festival Rómov južného Zemplína		Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
57.	OZ Jekhetane-Spolu	Holokaust - Auschwitz-Birkenau	november	Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
58.	OZ Jekhetane-Spolu	Jolán Oláh - pozvánka na výstavu		Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
59.	OZ Jekhetane-Spolu	Khamoro 2000		Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
60.	OZ Jekhetane-Spolu	Kone za lásku		Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
61.	OZ Jekhetane-Spolu	Konferencia o rómskom jazyku 1998		Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
62.	OZ Jekhetane-Spolu	Ma bisteren / Nezabudnite		Informačný leták/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
63.	OZ Jekhetane-Spolu	Romano drom - Cesty Rómov		Pozvánka/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
64.	Marie Oláhová	Maryša		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
65.	Pavel Klinec	Pavel Klinec - Rozprávanie		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
66.	Martin Kaleja Januv	Studený dotyk strateného rána		Kresba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
67.	Martin Kaleja Januv	Koniec		Kresba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
68.	Martin Kaleja Januv	Čakanie na radosť		Kresba/2D OBJEKTY	výtvarné umenie
69.	Marián Balog	Marián Balog - herec, dramaturg, režisér		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
70.	Ladislav Duda	Ladislav Duda - rozprávanie		Rozprávanie/AUDIO OBJEKT	rozprávanie
71.	Zoltán Duda	Zoltán Duda - rozprávanie		Rozprávanie/AUDIO OBJEKT	rozprávanie
72.	Roman Gorol'	Roman Gorol' - rozprávanie		Rozprávanie/AUDIO OBJEKT	rozprávanie
73.	Rinaldo Oláh	Rinaldo Oláh - rozprávanie		Rozprávanie/AUDIO OBJEKT	rozprávanie
74.	Ludovít Petík	Ludovít Petík - rozprávanie		Rozprávanie/AUDIO OBJEKT	rozprávanie
75.	Milan Makula	Milan Makula - rozprávanie		Rozprávanie/AUDIO OBJEKT	rozprávanie
76.	Karel Adam	Karel Adam	december	Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
77.	Marián Balog, Ivana Cicková, Milan Berko, Zlatica Rusová	Rómsky literárny klub		Rozprávanie/rozhovor/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
78.	Gustáv Karika	JUDr. Gustáv Karika - rozprávanie		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie
79.	Jozef Fečo	Jozef Fečo - Ako vzniká portrét		Kresba/VIDEO OBJEKT	výtvarné umenie
80.	Martin Kaleja Januv	Martin Kaleja Januv - O výtvarnom umení		Rozprávanie/kresba/VIDEO OBJEKT	výtvarné umenie
81.	Roman Godla	Roman Godla		Rozprávanie/VIDEO OBJEKT	rozprávanie

2.7 Propagácia, prezentačná a edičná činnosť

Knižnica okrem výstupov odbornej činnosti propagovala svoje fondy a služby aj realizáciou ďalších aktivít pre laickú i odbornú verejnosť, a to prostredníctvom uskutočnených výstav, prednášok, prezentácií, odborných podujatí, exkurzií a edičnou činnosťou.

Kultúrno-spoločenské, odborné a vzdelávacie podujatia

V roku 2017 bolo uskutočnených spolu **174 podujatí**, v tom napr. bolo 34 výstav dokumentov z KF, 23 ostatných výstav, 27 prezentácií, prednášok a besied, 4 odborné podujatia a 47 výstav novej literatúry. Výstavy novej literatúry sa realizovali týždenne a predstavujú vlastne voľný prístup k najnovším prírastkom knižničného fondu. U používateľov majú stále veľmi pozitívny ohlas, nakoľko si môžu bez čakacej lehoty okamžite vybrať a požičať dokument, ktorý ich zaujme. V rámci realizácie vzdelávacích podujatí knižnica uskutočnila 38 exkurzií a 1 bibliografickú hodinku, ktorých sa zúčastnilo 724 návštevníkov. Celková návštevnosť všetkých podujatí v roku 2017 **bola 2 604 osôb**.

Tak ako každý rok aj v roku sme sa zapojili do aktivít celoslovenského podujatia **Týždeň slovenských knižníc**, ktorý organizuje Slovenská asociácia knižníc a konal sa v dňoch 13.-19.03.2017. Keďže celoslovenské otvorenie TSK sa uskutočnilo v Prešove, zapojili sme sa do prípravy spolu s Knižnicou P. O. Hviezdoslava a Univerzitnou knižnicou PU. Otvorenie sa uskutočnilo v priestoroch historickej dvorany Evanjelického kolégia za účasti zástupcov MK SR, PSK, mesta, knižníc a kultúrnych inštitúcií.

V rámci uvedeného podujatia sme na pôde knižnice zrealizovali spolu **14 podujatí pre 360 návštevníkov** (3 výstavy z knižničného fondu, 2 samostatné výstavy, 2 exkurzie, 6 prezentácií a 1 prednášku). Za všetky uvádzame napr.:

- *Hudobná rozmanitosť - presahy rómskej hudby* – táto prezentácia bola realizovaná ako moderovaný rozhovor, v ktorom sme žiakom priblížili oblasti rómskej hudby. Pre veľký záujem sme prezentáciu zrealizovali 3x: pre žiakov II. stupňa ZŠ Matice Slovenskej, Spojenej školy s vyučovacím jazykom ukrajinským v Prešove a členov Komunitného centra Stará tehelná (14.-15.03.2017);
- *Knihovnícke zručnosti* – pre žiakov troch základných škôl v Prešove sme pripravili súťaž v orientácii sa žiakov v príručnom fonde všeobecnej študovne, preverili sme ich vedomosti o literatúre pre mládež a vyskúšali sme ich zručnosti pri skladaní puzzle. Súťaž bola realizovaná formou workshopu (15.03.2017);
- *Stalo sa 13. marca 1934, 1939, 1986, 2013* – veľmi zaujímavá prezentácia významných historických udalostí v dobovej tlači, ktorá sa konala v dňoch 13.- 17.03.2017;
- *Martin Luther (1483-1546) v odraze knižnej kultúry: pamiatky cirkevnej reformácie a Prešov* – pri príležitosti 500. výročia reformácie (diela teológa a reformátora) sme otvorili výstavu 13.03.2017, ktorá bola sprístupnená verejnosti až do 13.09.2017;
- *Dejiny Prešova a regiónu v literatúre a prameňoch* – výstava edičnej činnosti knižnice pri príležitosti 65. výročia jej vzniku a pripomenutia si pamiatky 770. výročia prvej písomnej zmienky o Prešove. Otvorenie výstavy bolo 17.03. a trvala do 27.12.2017;

Z uvedených podujatí (okrem podujatí počas TSK 2017, ktoré sú uvedené nižšie) spomenieme napr.:

- *Na počiatku bolo slovo... kniha v liturgii a modlitbe* – panelová výstava doplnená o HKF z troch historických knižníc bola otvorená ešte v roku 2016 (28.11.2016-28.02.2017);
- *Neznáme farby svetových osobností* – panelová výstava série 13 portrétov svetových osobností, ktoré majú rómske korene, autora Jozefa Feča. Výstava bola inštalovaná vo výstavných priestoroch Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobote a trvala od 02.08. do 03.09.2017;
- *Živá kniha: Rómovia a remeslá* – podujatie bolo realizované v spolupráci s Krajským múzeom v Prešove a bolo súčasťou cyklu Leto s Rákocim. Na ňom sme predstavili kovácke remeslo, krajčírstvo a muzikanstvo (09.07.2017);
- *Živá kniha: Cigánsky boxer* – divadelné predstavenie v rámci projektu Ma bisteren! a v spolupráci s Občianskym združením In Minorita. Monodráma vychádzala zo skutočného príbehu boxera Johanna Trolmanna, ktorý sa v roku 1933 stal majstrom Nemecka v polotiažkej váhe. Titul mu však neskôr zobrali kvôli jeho rómskemu pôvodu (25.09.2017);

- *Kúzelná fyzika 1 pre školy* – prednáška s praktickými ukázkami fyzikálnych pokusov pre stredoškolskú mládež bola odborné garantovaná Mgr. Michalom Figurom. Realizovali sme ju pri príležitosti Týždňa vedy a techniky na Slovensku (02.11.2017);
- *Živá kniha: Voda je paňi* – podujatie bolo realizované pri príležitosti Svetového dňa rómskeho jazyka. Živými knihami bol spisovateľ Marián Balog, spisovateľka Zlatica Rusová a hudobný sprievod zabezpečovala Ľudová hudba Karola Adama z Košíc (27.11.2017);
- *Geografický obzor grófa Mórica Beňovského, ktorý literárne stvárnil vo svojom diele „Pamäti a cesty I. a II.“* – prednášku určenú vysokoškolským študentom odborné garantovala RNDr. Viktória Kandráčová (29.11.2017);
- *Rómovia na Slovensku v kontexte sociálnej mobility* – vedecké podujatie s medzinárodnou účasťou sa uskutočnilo formou moderovanej diskusie, ktorej odborným garantom bol prof. Ivan Bernasovský. Súčasťou podujatia bola prezentácia publikácie Jaroslav Šotola, Mario Rodriguez Polo(ed.): *Etnografie sociální mobility. Etnicita, bariéry, dominance* (14.11.2017);
- *Domov bez násilia* – prednáška spojená s besedou a premietaním filmu pri príležitosti Medzinárodného dňa eliminácie násilia na ženách. Prednáška s vážnou tematikou o prevencii domáceho násilia sa uskutočnila v spolupráci s KR PZ SR v Prešove a neziskovou organizáciou Trojlístok (22.11.2017);
- *Kúzelná fyzika 2 pre verejnosť* – pre veľký záujem sa uskutočnila praktická prednáška s pokusmi znova, a to pre širokú verejnosť (12.12.2017);
- *Prešovské Kráľovské vyššie gymnázium a jeho knižnice (súčasť kultúrneho dedičstva v historickom fonde ŠVK Prešov)* – výstava z dokumentov historického knižničného fondu bola inštalovaná 22.12.2017 pri príležitosti 300. výročia narodenia panovníčky Márie Terézie a potrvá do 22.03.2018;

Knižnica je aktívnym organizátorom odborných podujatí – vedeckých konferencií najmä z oblasti dejín knižnej kultúry. Väčšinu týchto podujatí organizačne a obsahovo zastrešuje OHKF. V roku 2017 uskutočnili a odborné garantovali 2 vedecké konferencie, a to:

- *Tvorba, preklad a kritika v interdisciplinárnych súvislostiach (Ivan Macinský a slovensko-ukrajinské vzťahy)*, Nám. mládeže č. 1, vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou, 13. – 14. 9. 2017;
- *Knižnice, knihovníctvo a knižná kultúra v minulosti, súčasnosti a budúcnosti*, Nám. mládeže č. 1, vedecká konferencia, 20. – 21. 9. 2017;

Pri príležitosti 65. výročia zriadenia knižnice sme pripravili špeciálnu výstavu *Fragmenty z historického fondu ŠVK Prešov : keď kniha lahodí duši a oku*, ktorá bola z tematického hľadiska zameraná na predstavenie historického fondu ŠVK Prešov, jednak so zohľadnením najstarších a najvzácnejších tlačí (16. a 17. storočie), cirkevno-slovenské rukopisné knihy a tlače, národné obrodenie so zameraním na slovenský jazyk a literatúru, regionálne dejiny – predstavenie osobností a regionálnej literatúry, ako aj prešovské tlače a tlačiarne (všetky tematické celky do r. 1918 vrátane). Výstava, pôvodne plánovaná na sprístupnenie verejnosti až do konca roka 2017, no pre nevhodné podmienky na strane vystavovateľa priestoroch STM – NKP Solivar (rekonštruovaný sklad soli), bola predčasne zrušená z dôvodu ochrany historických dokumentov pred ich fyzickou degradáciou. Až počas realizácie výstavy boli zistené nevyhovujúce podmienky uloženia, klimatické podmienky v budove nespĺňali kritériá kladené na uloženie historického fondu. Náhradná panelová výstava pod názvom *Na počiatku bolo slovo... : Kniha v liturgii a modlitbe* s obmedzeným počtom vystavovaných tlačí z 19. – 20. storočia bola inštalovaná len krátkodobo, keďže nespĺňala predstavy zo strany STM – NKP Solivar.

Súčasťou služieb knižnice pre verejnosť je stále výstava plagátov výtvarného umenia pod názvom *50 rokov výstav umenia Rady Európy* inštalovaná v priestoroch požičovne a študovni OKIS. Sériu výstav prostredníctvom plagátov a stručného opisu každej z nich bola koncipovaná ako verejná pripomienka nádhery umeleckého dedičstva, ktoré zdieľajú všetci Európania.

Stálou výstavou je zároveň výstava k prezentácii knižničného fondu k proti korupčnému správaniu, ktorá bola inštalovaná ešte v roku 2005 a ktorú 1x ročne obmieňame. V roku 2017 niesla názov *Boj proti korupcii a korupčné správanie*.

Edičná činnosť

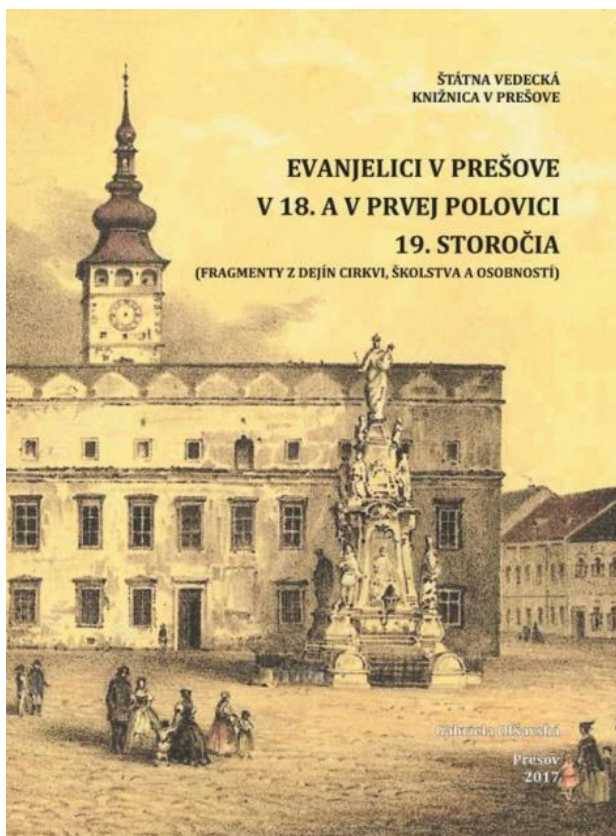
Súčasťou odborných činností v knižnici sú edičné a publikačné aktivity, prostredníctvom ktorých knižnica zverejňuje výsledky práce svojich odborných zamestnancov. V roku 2017 možné edičné aktivity rozdeliť do troch okruhov:

1. vydanie vlastných publikácií,
2. publikačná a prednášková činnosť odborných zamestnancov formou štúdií a článkov v odborných periodikách a aktívnej prezentácie na konferenciách, seminároch a pod.,
3. tvorba audio dramatizácií.

V rámci prvého okruhu edičných aktivít sme vydali 5 publikácií, a to:

1. *Prešovské kráľovské katolícke vyššie gymnázium a jeho knižnice v rokoch 1850 – 1918* (Lenka Bischof),
2. *Evanjelici v Prešove v 18. a v 1. polovici 19. storočia : fragmenty z dejín cirkvi, školstva a osobností* (Gabriela Oľšavská),
3. *Osobnosti v knižnej kultúre a historických prameňoch: Ad honorem Jozef Repčák*. (Ed. Marcela Domenová),
4. *Liber – verbum – monumentumque: Duchovná kultúra a konfesionalita v dejinách* (Ed. Marcela Domenová),
5. *Knižnica v priestore a čase: 65. výročie ŠVK v Prešove* (Ed. Marcela Domenová).

Titul: *Evanjelici v Prešove v 18. a v 1. polovici 19. storočia : fragmenty z dejín cirkvi, školstva a osobností*

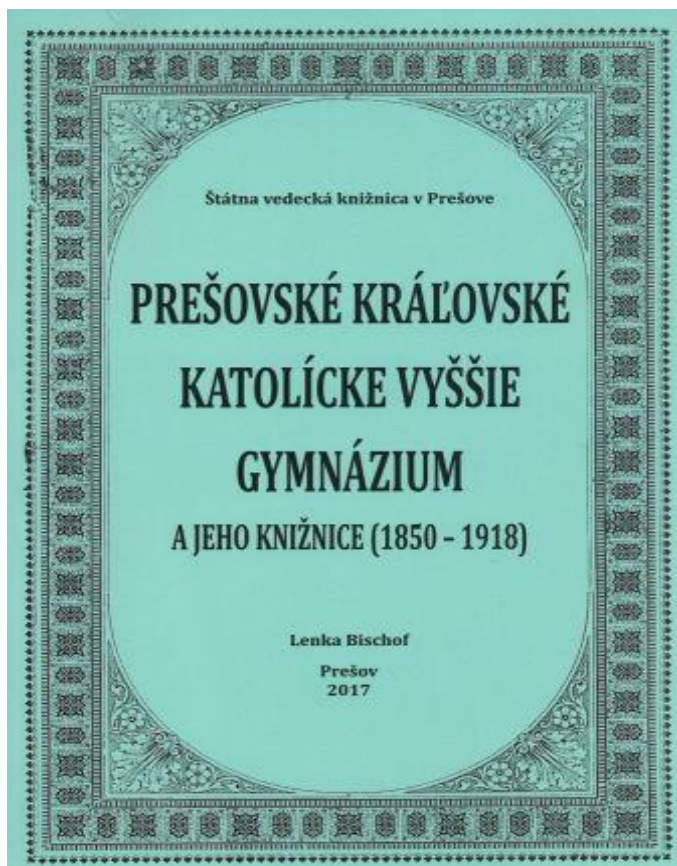
Titul predstavuje vedeckú monografiu venovanú evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v meste Prešov. Základom pre výskum uvedenej problematika sa stala analýza vizitačných zápisníc z rokov 1742 a 1806 uložených v Zborovom, seniorálnom a historickom dištriktálnom archíve ECAV Prešov, resp. v Archíve Východného dištriktu ECAV na Slovensku. Výskum bol realizovaný aj v Ministerstve vnútra, Štátnom archíve v Prešove a v historickej Kolegiálnej knižnici v Prešove. Monografia poskytuje pohľad na cirkevný a zborový život evanjelikov v meste v odlišných podmienkach, v čase vrcholiacej protireformácie a naopak v období, keď sa evanjelické náboženstvo stalo tolerovaným. Pozornosť je venovaná aj školstvu – evanjelickému kolégiu, cirkevnému majetku, budovám, približuje osobnosti späté s životom cirkvi v tomto období. Okrem biografických informácií ku kňazom čerpaných predovšetkým z matrik ordinovaných, približuje aj prehľad ich prác, predovšetkým homiletického charakteru, zachovaných v historickej Kolegiálnej knižnici. Monografia tak podáva vcelku podrobný obraz o všetkých dôležitých aspektoch života evanjelikov a. v. v meste v sledovanom období. Monografia vyšla v elektronickej podobe (v troch formátoch).

Obrázok 2 *Evanjelici v Prešove... obálka*

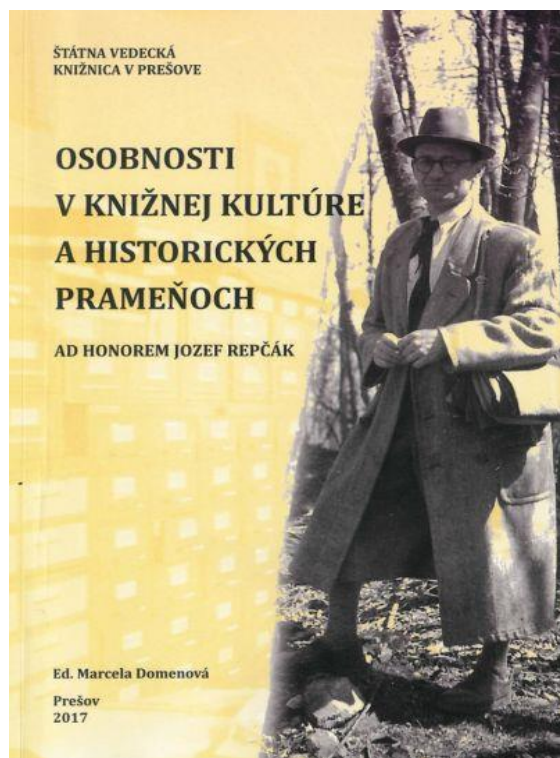
Titul: *Prešovské královské katolícké vyššie gymnázium a jeho knižnice v rokoch 1850 – 1918*

Vedecká monografia sa zaoberá dejinami úplného osemročného katolíckeho kráľovského gymnázia s vyučovacím jazykom maďarským v období od druhej polovice 19. storočia až po jeho zánik po prvej svetovej vojne. V samostatnej kapitole sa venuje problematike podmienok pre rozvoj gymnázia v druhej polovici 19. storočia, dejinným súvislostiam a legislatívnym podmienkam danej doby. Druhá kapitola prezentuje dejiny gymnázia od polovice 19. storočia až po jeho zánik. Analýza a sumarizovanie dvoch knižníc gymnázia tvorí hlavnú časť práce, ide o gymnaziálnu knižnicu – študentskej (žiackej) a profesorskej (učiteľskej) knižnice od ich vzniku a sformovania v 50. a 60. rokoch 19. storočia, cez stabilizáciu činnosti v 70. a 80. rokoch 19. storočia až po obdobie najväčšieho rozmachu v 20. storočí. Vychádza z kompletnej zbierky výročných správ gymnázia, ktoré sa zachovali v historickom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove, v Štátnom archíve v Prešove a v historickej Kolegiálnej knižnici. Sumarizuje počet a zameranie zakúpenej literatúry a časopisov, finančné prostriedky investované do nákupu nových titulov, zoznamy darcov, návštevnosť mládežníckej knižnice, poukazuje na knihovníkov, ktorými boli aj samotní gymnaziálni profesori.

Obrázok 3 *Prešovské kráľovské katolícké vyššie gymnázium a jeho knižnice*

Titul: *Osobnosti v knižnej kultúre a historických prameňoch: Ad honorem Jozef Repčák*

Obrázok 4 *Zborník venovaný Jozefovi Repčákovi*

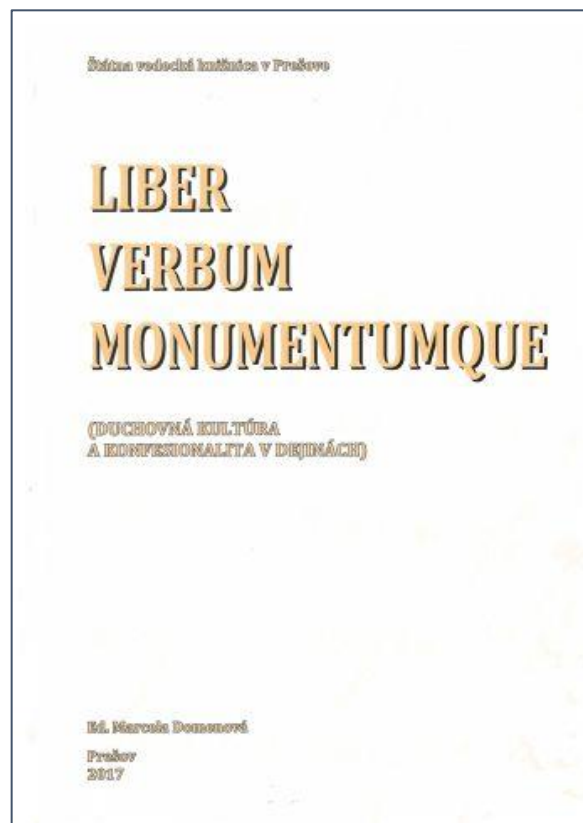
V roku 2016 sme si pripomenuli 105. výročie narodenia svojho bývalého riaditeľa Jozefa Repčáka (1911 – 1982), ktorý patril k prvým profesionálne vzdelaným knihovníkom v Československu, priekopníkom regionálnej bibliografie na Slovensku. Známa je predovšetkým jeho rozhladenosť, širokospektrálne zameranie, ktoré si vyžadovala samotná doba, v ktorej žil, ako aj ďalšie aktivity v oblasti archívniectva, histórie, výchovy a vzdelávania knihovníkov atď. To sa stalo inšpiráciou pre výskum nielen tejto osobnosti, ale aj iných osobností Slovenska (Uhorska) v podobe vedeckej konferencie s medzinárodnou účasťou „*Osobnosti miest a regiónov v knižnej kultúre a dobových prameňoch*“. Tematicky bola venovaná problematike výskumu osobností kultúry, školstva a dejín nadregionálneho charakteru, ako aj hodnoteniu ich života a diela. Nekonferenčný recenzovaný zborník *Osobnosti v knižnej kultúre a historických prameňoch: Ad honorem Jozef Repčák*, je venovaný jeho osobnosti a pamiatke od kolegov, ktorí pokračujú v rámci možností v jeho aktivitách na poli retrospektívnej bibliografie na pôde ŠVK. Bolo doň zaradených 15 štúdií, z nich 4 sa venujú osobnosti J. Repčáka. Ďalšie štúdie boli venované osobnostiam, ktorých život bol spojený s mestom Prešov, ako Ján Bocatius, Ján Weber, Július Holénia, František Tichý, ale aj tým, ktoré pochádzali či

pôsobili v regióne východného Slovenska, ako lekár Eliáš Trangus či vojnový letec Albert Bujanovič. Do zborníka sa navyše zaradili aj 2 materiálové štúdie/materiály z prostredia dokumentovania osobností spojených s mestom Prešov, tradične rubrika Správy/Kronika (5 príspevkov) a Recenzie/Anotácie (6 príspevkov).

Titul: *Liber – verbum – monumentumque: duchovná kultúra a konfesionalita v dejinách*

Mapovanie dejín duchovnej kultúry v ŠVK Prešov má už niekoľkoročnú tradíciu. V roku 2016 sme si pripomenuli 470. výročie úmrtia teológa a reformátora Martina Luthera (1483 – 1546) a rok 2017 je 500. výročím reformácie. Práve v tomto kontexte bolo v ŠVK Prešov usporiadaných niekoľko odborných podujatí – konferencií i výstav. Publikácia *Liber – verbum – monumentumque (duchovná kultúra a konfesionalita v dejinách)* predstavuje nekonferenčný recenzovaný zborník s interdisciplinárnym presahom. Obsahuje 15 štúdií zameraných nielen na vybrané osobnosti evanjelickej a v. konfesie (Martin Luther, Martin Bucer, Ján Michal Schwarz, Ľudovít Štúr), ale aj kalvínskej konfesie (Gál Huszar, Ján Siderius, Peter P. Alvinczi, Juraj Jessenius a i.), rímskokatolíckej (Dominik Mokoš), gréckokatolíckej (Ján Kutka) a pravoslávnej konfesie (arcibiskup Makarios III.) so snahou predstaviť časť ich života a tvorby v zmysle hodnotenia ich činnosti, polemík a názorov odrážajúcich dobu, v ktorej vznikli. Ďalším tematickým okruhom príspevkov boli fragmenty pamiatok knižnej kultúry z oblasti liturgických a modlitebných kníh, Biblií zachovaných vo viacerých pamäťových a fondových inštitúciách východného Slovenska (Košice, Stará Ľubovňa). Priestor bol venovaný aj mapovaniu naratívnych prameňov cez oral history a etnografiu (pôstne duchovné spevy, Fintice) alebo lingvistiku v súčasných homiletických prejavoch slovenskej proveniencie. Okrem toho časť štúdií prezentuje pramene hmotnej kultúry prostredníctvom archeologického výskumu v Bazilike minor sv. Egidia v Bardejove alebo historického výskumu Božej muky v Ťahanovciach (Košice). Do zborníka boli zaradené tradične aj rubriky správy (2 príspevky) a Recenzie/Anotácie (4 príspevky) s dôrazom na aktuálnu slovenskú spisbu v danej oblasti.

Obrázok 5 Zborník k duchovnej kultúre

Druhý okruh predstavuje samostatná publikačná a prednášková činnosť odborných zamestnancov, či už formou spracovaných a vydaných štúdií a článkov alebo formou prednášok a prezentácií na konferenciách, kollokviiach a seminároch.

Do týchto aktivít možno zahrnúť aj výstavy, o ktoré bol záujem aj z iných pamäťových a fondových inštitúcií v Prešove a ktoré knižnica zapožičala ako putovné výstavy do Knižnice P. O. Hviezdoslava v Prešove a do Evanjelického kolégia pri príležitosti 500. výročia reformácie a osobnosti M. Luthera v knižnej kultúre a dejinách mesta Prešova. Počas vernisáže, resp. na požiadanie bola výstava doplnená o prednášku k tematike výstavy.

Tretí okruh edičných aktivít predstavuje nový spôsob spracovania diel formou audio dramatisácií vybraných literárnych diel. DICRK, ktoré bolo zodpovedné za prípravu a realizáciu týchto aktivít, si pre účely dramatického spracovania vybralo klasickú rómsku rozprávku a dve svetové diela.

Celý proces spracovania literárnych diel do audio podoby sa realizoval v niekoľkých etapách. V prvej etape sa robil prieskum možnosti a schopnosti spolupráce umelcov z oblasti literatúry, hudby a herectva. Určili sa predovšetkým kompetencie, ktorými by mali jednotlivci disponovať. Druhá etapa spočívala v príprave podmienok pre nahrávanie od fyzických až po dokumentačné. V tejto časti sme spolupracovali s RTVS Košice, kde sme získali adekvátny priestor a techniku pre takýto typ nahrávania. Tretia etapa pozostávala z aktívnej spolupráce strihača, režiséra, autora návrhov na obaly a kolegov participujúcich na vzniku týchto audio dramatisácií.

Kráľovná vody vznikla na základe námetu spisovateľky Zlaticy Rusovej. Uvedená rozprávka je dotvorená scenáristom Bc. Romanom Gorolom a ponúka pohľad na charakterové vlastnosti dvoch rómskych súrodencov putujúcich po krajine kráľa Ota, ktorú prekliala Kráľovná vody. V príbehu sa poslucháč dozvedá o dôvodoch prekliatia, ako aj o úlohe dvoch súrodencov Kamaly a Lajka pri jej odklínaní. Táto dramatizácia je nahraná v dvoch jazykoch: slovenskom a rómskom. Je určená predovšetkým detskému poslucháčovi, ktorý má možnosť spoznávať prostredníctvom hovoreného slova, technických efektov a zvukov literatúru a dramatické umenie určené pre predškolský a mladší školský vek. Cieľom tohto edičného výstupu je zároveň snaha o priblíženie detskej literatúry poslucháčovi, ktorý sa následne stane čitateľom a bude postupne spoznávať spisovateľov a ich tvorbu.

Rómeo a Júlia (William Shakespeare) - audio dramatizácia tragédie je v rómskom jazyku. Táto tragédia je o zaľúbených dvoch mladých ľuďoch zo znepriateľených rodov. Dej sa odohráva v dvoch mestách Verona a Mantova. Scenáristicky je táto audio dramatizácia upravená –

roly pozostávajú z hlavných aktérov Rómea a Júlie, zvyšné postavy, prostredie a niektoré dejstvá sú predstavované poslucháčovi prostredníctvom rozprávača. Cieľom tohto edičného výstupu je priblíženie svetovej literatúry cez audio nahrávky poslucháčom staršieho školského veku, mládeži a dospelým.

Portrét Doriana Graya (Oscar Wilda) – audio dramatizácia románu v rómskom jazyku. Uvedený román bol v čase svojho vzniku považovaný za kontroverzný, no v súčasnosti sa považuje za jedno z pilierov modernej literatúry. V audio dramatizácii je hlavným motívom chorobná láska Doriana Graya k svojmu fyzickému zjavu, ktorú v ňom vyvolal obraz namalovaný Basilom. Postupne na seba obraz preberá podobu duševných zlyhaní a hriechov hlavnej postavy. Obraz sa stáva monštrum, diablom, zatiaľ čo Dorian Gray prekvitá aj po desiatkach rokoch mladostou, krásou. Záverečné dejstvá dramatizácie spadajú do kategórie hororových žánrov a sú technicky spracované tak, aby poslucháčovi ponúkli dotvorenie si obrazu o charakterových vlastnostiach jednotlivých postáv, priblížili cez technické efekty ich svedomie. Dielo je určené pre dospelého poslucháča.

Obrázok 6 Audiodramatizácia diel do rómskeho jazyka

Domáca a zahraničná spolupráca

Najaktívnejšia spolupráca sa realizovala v oblasti knižnično-informačných služieb – **pri poskytovaní MVS a MMVS** – s knižnicami na Slovensku aj v zahraničí.

Na úseku **výmeny dokumentov** pokračovala spolupráca s partnermi v zahraničí, a to s knižnicou Ústavu pro soudobé dějiny v Prahe, so Slovanskou knižnicou pri Národnej knižnici Českej republiky v Prahe, s knižnicou Ústavu mezinárodních vztahu v Prahe (Česko). Ďalšími výmennými partnermi boli Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego v Katowiciach (Poľsko), Univerzitná knižnica Užhorodskej štátnej univerzity a Zakarpatská oblasťná všeobecná vedecká knižnica v Užhorode (Ukrajina) a Národná knižnica v Minsku (Bielorusko). Spolupráca prebiehala na základe ponúk a dopytu knižnice a partnerských knižníc. Plodná spolupráca v tejto oblasti prebiehala aj medzi slovenskými knižnicami, a to hlavne s vedeckými knižnicami, knižnicami múzeí a vedeckých ústavov.

V rámci **výmeny informácií, účasti na prezentáciách ako aj odborných podujatiach** sa spolupracovalo najmä s organizáciami ako vysoké školy, múzeá a pod., ale aj so spolkami, redakciami, knižnicami a médiami v oblasti slavistiky s dôrazom na rusinistiku a ukrajinistiku. Takými partnermi pre túto oblasť spolupráce už tradične boli Zväz Rusínov-Ukrajincov SR a regionálne pobočky, Rusínska obroda na Slovensku, Redakcia novín Nove žyttja, časopisu Duklja, časopisu Veselka, novín Narodny novynky, časopisu Rusyn, Info Rusyn, redakcia SNM – Múzeum rusínskej kultúry v Prešove, Spolok ukrajinských spisovateľov Slovenska, Spolok rusínskych spisovateľov Slovenska, Združenie inteligencie Rusínov Slovenska, Asociácia ukrajincov Slovenska, Centrum ukrajinskej kultúry Prešov, SNM – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku, Divadlo Alexandra Duchnoviča v Prešove, redakcia rusínskeho a ukrajinského vysielania Rozhlasu a televízie Slovenska v Košiciach, Inštitút rusínskeho jazyka a kultúry či Inštitút rusistiky, ukrajinistiky a slavistiky Filozofickej fakulty PU v Prešove, Spojená škola Tarasa Ševčenka s vyučovacím jazykom ukrajinským v Prešove, SNK v Martine, regionálne knižnice Prešovského a Košického kraja až po obce so zmiešaným obyvateľstvom – rusínskym a ukrajinským, Koordináčny výbor reoptantov (KVR) v Slovenskej republike o.z. v Prešove (Štefan Kruško), Hudobno-dramatický súbor T. Ševčenka v Bratislave.

V rámci **mapovania dejín knižnej kultúry** OHKF spolupracovalo s vedeckovýskumnými pracoviskami, vedeckými a akademickými knižnicami na Slovensku ale aj v zahraničí. V rámci prebiehajúceho jubilea reformácie na Slovensku (500 rokov v 2017), prejavili o výstavu *Martin Luther (1483 – 1546) v odraze knižnej kultúry: pamiatky cirkevnej reformácie v Prešove* záujem kolegovia z ďalších kultúrnych inštitúcií mesta Prešov. Po vzájomnej dohode došlo k zapožičaniu časti panelovej výstavy jednak Východnému dištriktu evanjelickej cirkvi na Slovensku (VD ECAV) do priestorov historického Kolégia, kde prebiehala výstava *Svetlo poznania a sila vyznania* pri príležitosti 500-tého výročia reformácie, 350-tého výročia založenia prešovského Kolégia a 330-tého výročia Prešovských jatiek. O rovnomennú výstavu prejavila záujem Knižnica Pavla Országha Hviezdoslava (KPOH). Táto výstava s pôvodným termínom sprístupnenia verejnosti od 27.09.-27.11.2017 bola pre záujem predĺžená do konca roka 2017.

V zmysle nadviazaných kontaktov a rozšírenia spolupráce so Slovenským inštitútom vo Varšave sa v decembri 2017 uskutočnila prezentácia prednášky: *Unikátne poloniká 19. storočia zachované v historickom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove (očami slavistiky, literárnej vedy a histórie)* na Inštitúte slovanských filológií Jagellovskej univerzity v Krakove (Lucia Němcová).

V máji 2017 sa OHKF pokúsilo v rámci obnovenia a prehĺbenie spolupráce so Zakarpatskou oblastnou univerzálnou vedeckou knižnicou F. Potušnjaka, ako aj so Zakarpatskou oblastnou organizáciou zväzu spisovateľov Ukrajiny sa inštitúcie navštívili, realizovala sa výmena dokumentov, prezentácia edičnej činnosti knižnice. Rokovania o možnostiach konferenčnej činnosti sa v praxi odrazili už v septembri 2017, kedy sa v knižnici uskutočnila vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou s hojným počtom účastníkov z ukrajinskej strany.

V roku výročia tak pre knižnicu ako aj mesto sme v apríli 2017 pripravili návrh 3 dokumentov na ich zápis do evidencie pamätihodností mesta Prešov 2017, čo bolo napokon aj schválené. Išlo o listinu týkajúcu sa založenia Evanjelického kolégia v Prešove z roku 1665, Konvolút tlačí zo 16. storočia s prácami Martina Luthera a rukopis lexikografického diela Jána Samuela Kleina z 18. storočia.

V oblasti dokumentovania a prezentovania rímskej kultúry pokračujeme v spolupráci s nadáciami, združeniami, neziskovými organizáciami a inštitúciami, ktoré na svojich webových sídlach majú zverejnenú

vlastnú publikačnú činnosť (zborníky, štúdie, knihy, časopisy a pod.) s cieľom získať tento digitálny obsah, zverejniť ho na prezentačnom portáli knižnice a tieto elektronické zdroje aj trvalo uchovať.

V roku 2017 sme začali spoluprácu aj s RTVS, ktorá prejavila záujem o naše spracované video objekty s cieľom zaradiť ich do vysielania Dvojky. Dňa 02.08.2017 pri príležitosti spomienky na obeť rómskeho holokaustu boli do vysielania zaradené 4 video dokumenty s názvom rómske profily:

1. Viliam Šarközy – portrét rómskeho kováča z Dunajskej Lužnej,
2. Ondrej Ruszó – portrét insitného maliara z Plešivca,
3. Tibor Oláh – portrét insitného maliara z Plešivca,
4. Ondrej Gadžor – portrét rezbára z Košíc.

2.8 Informačné a komunikačné technológie

V treťom roku udržateľnosti NP DICRK financovaného v rámci OPIS PO2 prebiehalo spracovanie audio, video a foto materiálov zozbieraných v predchádzajúcich rokoch do podoby finálnych digitálnych kultúrnych objektov. Spracované objekty v prezentačnej podobe sú dostupné pre širokú verejnosť v 3 jazykových mutáciách (slovenskej, anglickej a rómskej) na portáli www.portalsvk.sk, kde sú neustále dopĺňané a aktualizované. Naďalej boli spracovávané aj analógové dokumenty skenovaním, ktoré sú tiež umiestnené na portáli. Priebežne je realizovaná údržba sieťovej infraštruktúry, dátových úložísk a serverov, ako aj rozširovanie funkcionalít portálu a potrebné revízie zariadení. Pri bežnej knihovnickej činnosti knižnica využívala naďalej ako svoj základný knižničný softvér KIS Virtua.

Hardvérové a softvérové zabezpečenie a údržba

Pri spracovaní video a audio záznamu bola od roku 2013 využívaná počítačová strižňa zakúpená z projektu, ktorá pracovala prakticky 24 hodín denne. Z dôvodu opotrebovania a občasných výpadkov počas spracovania, ako aj vývoja technológií bolo potrebné strižňu inovovať, pretože rýchlosťou nestačila splňať potreby oddelenia a ohrozovala splnenie plánu hlavných úloh v počte spracovaných DKO typu video. Boli zakúpené komponenty na zvýšenie výkonu strižne a realizovaná jej kompletizácia a inštalácia potrebného softvéru. Denne využívaný softvér na strih videa Grass Valley EDIUS Pro bol upgradovaný na verziu 9. V októbri nastúpil na polovičný úväzok druhý pracovník audiovizie a z dostupných zdrojov mu bola pripravená pracovná stanica na strih a zakúpený 24" Monitor EIZO ColorEdge CG247X a softvér na strih videa Grass Valley EDIUS Pro 9 Amplify Bundle. Na kompletne vybavenie pracoviska boli obstarané 2 ks aktívne štúdiové monitory YAMAHA HS 8i BK so stojanmi, analógový mixpult Behringer Q1204 USB a štúdiové slúchadlá Audio-Technica ATH-M40 X. Na prípravu vydávaných audiozáznamov na CD resp. DVD akými bola vydaná dramatisácia poviedok v slovenčine aj rómčine, bol koncom roka zakúpený Nero Standard 2018 Suite CZ.

Počas roka 2017 bolo realizované pregenerovanie videoobjektov na portáli knižnice z dôvodu zjednotenia vizuálnej aj formátovej podoby, ktorá sa postupne vyvíjala od začiatkov projektu DICRK. Bola vytvorená nová kategorizácia objektov a konsolidácia tagov, realizovaný ich preklad do anglického a rómskeho jazyka a nové kategórie boli aplikované na portáli. Nové tagy objektov vytvorených v predchádzajúcich rokoch 2014-2016 budú postupne dopĺňané. Digitálne objekty vytvorené podľa plánu hlavných úloh v roku 2017 majú už kategórie a tagy na portáli zobrazené podľa tejto novej metodiky.

Začiatkom roka 2017 bola podpísaná Zmluva o spolupráci medzi NOC ŠVK Prešov. Po prvých rokovaniach ohľadom realizácie prístupu do CAIR bol vytvorený plán na vytvorenie profilov pre DKO ŠVK na ich vklad do CDA a CAIR, a ich prezentáciu na portáli Slovakiana. Ako prvý bude vytvorený profil pre DKO typu video. V prípravnej fáze bolo potrebné pripraviť server na inštaláciu MES, keďže pôvodnému OS RedHat už expirovala podpora a knižnica sa rozhodla pre OS CentOS, ktorý beží pod licenciou GPL. V posledných mesiacoch roku 2017 boli konzultované a dohodnuté metadáta na zobrazenie na Slovakiane, dodané skúšobné vzorky digitálnych objektov všetkých typov, ktoré produkuje ŠVK, nainštalovaný MES na tvorbu SIP balíčkov a finalizované mapovanie na portál Slovakiana.

Ako nová forma sprístupnenia výtvarných prác žiakov Základnej školy v Jarovniciach bola vytvorená externým dodávateľom virtuálna galéria výtvarných prác umiestnených v priestoroch budovy školy. Na príprave textových podkladov, popise obrazov a kontrole a testovaní virtuálnej galérie sa podieľalo DICRK a OIT v spolupráci s učiteľom výtvarnej výchovy na škole Jánom Sajkom. Virtuálna galéria bude umiestnená na portáli www.portalsvk.sk.

Pre používateľov ŠVK bolo dokúpených 500 ks čipových kariet a ofsetovo potlačených vizuálov ŠVK, ktoré slúžia ako knižničný pas pre použitie v nasledujúcom období podľa potrieb knižnice.

Na zvýšenie výkonu pracovných staníc boli zakúpené a inštalované na počítačoch vedúcich zamestnancov 120GB SSD disky HyperX FURY SATA3, na ktorých bol inštalovaný OS windows 10.

Na oddelenie historických knižničných fondov bolo zakúpené multifunkčné zariadenie Xerox Workcentre 6605DN, ktoré je sieťového typu a bude slúžiť pre všetkých pracovníkov oddelenia, pričom nahradilo starú opotrebovanú tlačiareň, ktorá nemala možnosť kopírovania a skenovania dokumentov. V slovenskej študovni boli v rámci obnovy počítačov pre používateľov zakúpené 3 ks počítačových staníc typu mini PC Lenovo TC M600 Tiny. Budú slúžiť pri odbornej práci používateľov v oboch študovniach – slovenskej študovni a študovni starých tlačí. Koncom roka boli na toto oddelenie zakúpené 2 ks digitálnych fotoaparátov Canon PowerShot G9X a 1 ks notebook Acer Spin 5 na prácu v externých archívoch.

Na dodržanie bezpečnosti a ochrany dát pri práci s prenosnými USB zariadeniami boli zakúpené USB kľúče pre vedúcich pracovníkov a ďalších pracovníkov, ktorí potrebujú pri svojej práci prenášať dáta medzi pracovnými stanicami príp. z externých úložísk. Pre pracovníkov pracujúcich s citlivými dátami boli zakúpené kľúče Kingston DataTraveler Locker + G3 s harvérovým šifrovaním.

Boli realizované pravidelné ročné profylaktické prehliadky motorgenerátora, UPS a klimatizácií v serverovniach na Námestí mládeže 4 a na Hlavnej 99. Koncom roka bol zakúpený maintenance na technické zariadenia, ktorým uplynula záruka a ich bezporuchový chod je potrebný pre zabezpečenie plynulej prevádzky knižnice. Ide o aktívne sieťové prvky Cisco, servery, diskové pole a páskovú knižnicu IBM. Priebežne bola realizovaná výmena opotrebovaných batérií v UPS, ktoré zabezpečujú prevádzku pracovných staníc pri výpadku elektrického napätia a jeho redukciu pri pravidelnom vyššom napätí ako 230V v sieti v objekte na Hlavnej ul. Softvérové zabezpečenie a údržba KIS Virtua bežali v rutinej prevádzke, priebežne podľa potreby boli vytvárané, resp. aktualizované skripty na odhaľovanie chýb, napr. duplicitné záznamy holdíngov, chyby v štruktúre prírastkových čísel a signatúr a pod. a pomocou existujúcich generované základné knižničné evidencie dokumentov (Prírastkový zoznam a Zoznam úbytkov). Priebežne sa riešili problémy s elektronickou poštou, aplikačným softvérom, výpadkami siete alebo celkovým používaním PC.

V súlade so zákonom č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov boli vymazané údaje o používateľoch, ktorí nemali evidovanú nijakú aktivitu za posledné dva roky a voči knižnici nemali nijaké podlžnosti. Po vymazaní z databázy používateľov sú následne skartované ich prihlášky používateľa.

Internetové pripojenie v knižnici realizuje firma SWAN s.r.o., ktorá je centrálnym poskytovateľom internetových služieb pre organizácie pod zriaďovateľskou pôsobnosťou MK SR. Uzol na Hlavnej 99 je aj pod správou vládnej siete Govnet, ktorá poskytuje podporu DNS a e-mailových služieb knižnice. Od septembra 2014 knižnici poskytuje pripojenie do internetu optickou linkou s rýchlosťou 1Gbps združenie SANET. Táto linka je využívaná výlučne na pripojenie portálu ŠVK do internetu.

Ochranu údajov v KIS Virtua pred poškodením a stratou, ako aj centrálné zálohovanie dát v súčasnosti zabezpečuje správca servera, na ktorom beží KIS Virtua. O ochranu počítačov v knižnici pred počítačovými vírusmi sa stará antivírusový systém Kaspersky, ktorému bola v novembri predĺžená licencia na 3 roky a je aj naďalej pravidelne aktualizovaný, čo značne prispieva k tomu, že počas celého roka bolo zavírenie pracovných staníc prakticky nulové.

3. KONTRAKT ORGANIZÁCIE S ÚSTREDNÝM ORGÁNOM A JEHO PLNENIE

3.1 Vyhodnotenie kontraktu

Štátna vedecká knižnica v Prešove v zmysle uznesenia vlády SR č. 1370 zo dňa 8. 12. 2002 uzatvorila s MK SR **kontrakt na rok 2017 pod číslom MK-3749/2016-341/14156** ako interný plánovací a organizačný dokument na sprehládnenie vzťahov medzi zriaďovateľom a knižnicou v oblasti realizácie činností a ich financovania. Kontrakt, ako sa uvádza v článku II, bol uzatvorený v súlade so zriaďovacou listinou prijímateľa na poskytovanie verejných služieb a realizáciu nasledovných činností:

- a) **výkon odborných knižničných činností** podľa zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. (ďalej len „knižničný zákon“),
- b) **vedecko-výskumná činnosť**,
- c) zabezpečenie **financovania udržateľnosti projektov** implementovaných v Operačnom programe Informatizácia spoločnosti – PO2.

Uvedené činnosti naplňovali tieto ciele a ich ukazovatele:

- a) v rámci výkonu odborných knižničných činností
  - zabezpečiť každoročné rozšírenie knižničného fondu kúpou v počte minimálne 4 140 knižničných jednotiek,
  - každoročne zabezpečiť spolu minimálne 220 000 absenčných a prezenčných výpožičiek,
  - každoročne zabezpečiť minimálne 4 000 aktívnych používateľov a 300 000 návštevníkov knižnice,
  - zabezpečenie automatizovaného spracovania celého prírastku knižničných jednotiek,
- b) v rámci vedecko-výskumnej činnosti
  - zabezpečiť práce na 1 vedecko-výskumnej úlohe,
  - autorsky zabezpečiť vydanie 4 publikácií a 6 samostatných odborných príspevkov (štúdií) najmä z oblasti knižničného výskumu, múzejníctva, vednoodborovej, personálnej a regionálnej bibliografie a biografistiky,
  - pri budovaní vlastných elektronických databáz bibliografických a biografických informácií spracovať minimálne 1 200 dokumentov,
  - realizovať 4 odborné a vedecké podujatia.
- c) v rámci udržateľnosti projektu v Operačnom programe Informatizácia spoločnosti – PO2
  - zabezpečiť spracovanie a sprístupnenie na portáli minimálne 80 digitálnych kultúrnych objektov,
  - realizovať minimálne 1 výstavu objektov rímskej kultúry v spolupráci s inými inštitúciami,
  - realizovať 3 podujatia k významným udalostiam spojených s rímskou národnostnou menšinou,
  - realizovať audio dramatisáciu 3 rímskych poviedok.

Pre ŠVK bolo prvoradým cieľom dosiahnutie ukazovateľov stanovených v kontrakte, ktoré sme splnili v rámci jednotlivých činností nasledovne:

A) Výkon odborných knižničných činností

1. zabezpečiť každoročné rozšírenie knižničného fondu kúpou v počte minimálne 4 140 kn. j.

Celkový prírastok knižničného fondu v roku 2017 predstavuje 12 700 kn. j., pričom z uvedeného prírastku akvizícia kúpou bola **6 129 kn. j.**, darom knižnica získala 2 162 kn. j., výmenou 69 kn. j., ako povinný výtlačok bolo do fondu zradených 4 239 kn. j.. To znamená, že prírastok kúpou definovaný kontraktom bol splnený až na 132 %.

Takéto úspešné plnenie ukazovateľa nákupu bolo možné predovšetkým vďaka výbornej akvizičnej politike a efektívnemu hospodáreniu s finančnými prostriedkami knižnice, pretože sme dokázali alokovať na nákup dokumentov v objeme **91 816,33 €**. Uvedená finančná čiastka oproti roku 2016 vzrástla o cca o 22 % aj vďaka

prioritnému projektu *Nákup knižničných dokumentov*, ktorý bol podporený sumou 10 000 €. Išlo o najvyšší objem prostriedkov na akvizíciu za posledné desaťročie.

2. každoročne zabezpečiť spolu minimálne 220 000 absenčných a prezenčných výpožičiek

Jednou z hlavných funkcií knižnice v zmysle zriaďovacej listiny a platného zákona o knižniciach je **poskytovanie knižnično-informačných služieb**, pričom výpožičné služby – absenčné ako aj prezenčné – predstavujú hlavný produkt zo všetkých ponúkaných služieb a je o nich aj najväčší záujem.

Ukazovateľ stanovený kontraktom sme splnili počtom **269 924 výpožičiek**, z toho absenčné výpožičky 224 654 a prezenčné výpožičky 45 270. Tento ukazovateľ dosiahol úroveň roka 2016, jemne ju prekročil o 665 výpožičiek. Zaujímavé je, že medziročne narástli prezenčné výpožičky cca o 9 %, kým absenčné výpožičky poklesli. Aj napriek množstvu rôznorodých informácií, študijných materiálov a odborných článkov dostupných na internete sú tlačené dokumenty stále veľmi žiadané.

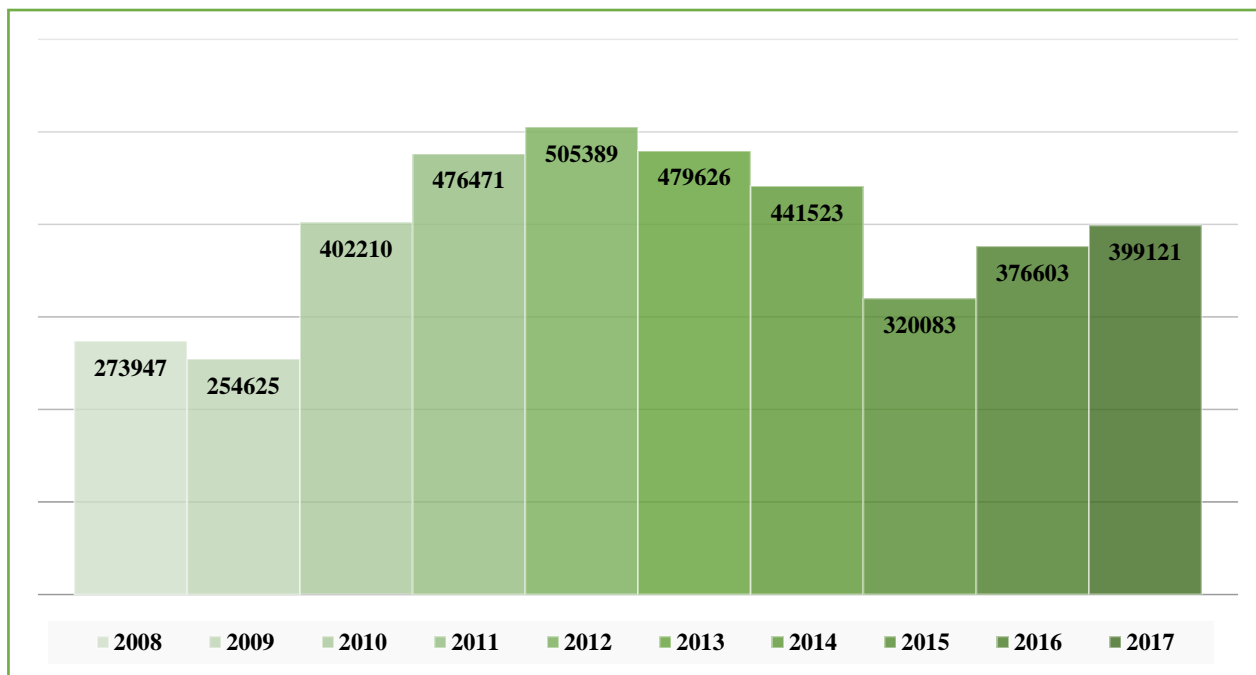
3. každoročne zabezpečiť minimálne 4 000 aktívnych používateľov a 300 000 návštevníkov knižnice

Počet aktívnych čitateľov za rok 2017 bol **4 611**, z čoho jasne vidieť, že tento ukazovateľ bol naplnený. Pri evidencii aktívnych čitateľov postupujeme striktne podľa normy STN EN ISO 2789, ktorá považuje za aktívneho používateľa iba toho, kto aspoň raz ročne zrealizuje akúkoľvek aktivitu evidovanú v knižničnom systéme. Znamená to, že nie je možné ho počítať viac ako raz, hoci knižnicu navštívil a jej služby využil viackrát v danom roku. SNK v Martine, ktorá je prevádzkovateľom KIS Virtua a generuje všetky potrebné štatistické údaje, predložila ako počet aktívnych používateľov 6 994 osôb, čo však v knižnici korešponduje s ukazovateľom počet registrovaných používateľov.

Návštevnosť knižnice dosiahla počet **399 121 návštevníkov**, čo predstavuje plnenie ukazovateľa aj tento rok **na 133 %**. Tento ukazovateľ pozostáva z fyzickej návštevnosti knižnice (požičovňa, študovne, podujatia) a z návštevnosti virtuálnej (webová stránka a online katalóg).

Návštevnosť knižnice je jedným z dôležitých ukazovateľov a graf 1 poskytuje **prehľad vývoja návštevnosti** za posledných 10 rokov (od roku 2008). Tento ukazovateľ okrem fyzickej návštevnosti požičovne, čítárne, študovní a knižnicou organizovaných podujatí zahŕňa aj návštevnosť virtuálnu, čiže návštevy webovej stránky, ale najmä online katalógu a portálu. Z grafu je zrejmý postupný pokles celkovej evidovanej návštevnosti od roku 2012, hoci od roku 2016 pomaly opäť rastie. Či sa však tento pozitívny trend bude prejavovať aj naďalej, uvidí sa až o rok.

Graf 1 Vývoj návštevnosti

4. zabezpečenie automatizovaného spracovania celého prírastku

Celý proces automatizovaného spracovania dokumentov knižničného fondu sa realizuje v KIS Virtua a následnosť jednotlivých krokov, od evidencie získaného dokumentu prostredníctvom prírastkového čísla a signatúry, cez vytvorenie bibliografického záznamu, až po vecný popis obsahu dokumentu a následnú expedíciu na oddelenie knižnično-informačných služieb, resp. na oddelenie ochrany fondov. V roku 2017 bolo takto spracovaných 12 700 kn. j..

B) Vedecko-výskumná činnosť

1. zabezpečiť práce na 1 vedecko-výskumnej úlohe

V priebehu roka 2017 sme naďalej realizovali výskum tlačí 16. storočia vo vlastnom knižničnom fonde, v historickom fonde Kolegiálnej knižnice v Prešove a v historickom fonde Eparchiálnej knižnice v Prešove. Celkovo bolo spracovaných a zrevidovaných 35 tlačí zo 16. storočia.

2. autorsky zabezpečiť vydanie 4 publikácií a 6 samostatných odborných príspevkov (štúdií) najmä z oblasti knižničného výskumu, múzejníctva, vedno-odborovej, personálnej a regionálnej bibliografie a biografistiky

V rámci edičnej a publikačnej činnosti, ktorou OHKF prezentuje výsledky svojej práce, sa nám podarilo vydat 5 publikácií a 9 odborných príspevkov, na ktorých sa autorsky podieľali odborní zamestnanci OHKF.

Publikácie:

1. Bischof, Lenka: *Prešovské kráľovské katolícke vyššie gymnázium a jeho knižnice v rokoch 1850 – 1918*
2. Olšavská, Gabriela: *Evanjelici v Prešove v 18. a v 1. polovici 19. storočia : fragmenty z dejín cirkvi, školstva a osobností*
3. *Osobnosti v knižnej kultúre a historických prameňoch: Ad honorem Jozef Repčák*. Ed. Marcela Domenová
4. *Liber – verbum – monumentumque: duchovná kultúra a konfesionalita v dejinách*. Ed. Marcela Domenová

Vedecké štúdie:

1. DOMENOVÁ, Marcela - OLŠAVSKÁ, Gabriela. Tlače z obdobia slovenského národného vývinu (1780 - 1875) vo fondoch historických knižníc mesta Prešov. In: *Kniha 2017*. Martin: Slovenská národná knižnica, 2017, s. 135-157. ISBN 978-80-8149-088-0
2. DOMENOVÁ, Marcela. Jozef Repčák a jeho osobná pozostalosť (sonda do problematiky). In: *Osobnosti v knižnej kultúre a historických prameňoch: ad honorem Jozef Repčák*. Ed. Marcela Domenová. Prešov: ŠVK Prešov, 2017, s. 47-70. ISBN 978-80-89614-41-7.
3. DOMENOVÁ, Marcela. Práce vybraných osobností z obdobia formovania moderného slovenského národa v historickej Kolegiálnej knižnici v Prešove. In: *Osobnosti v knižnej kultúre a historických prameňoch: ad honorem Jozef Repčák*. Ed. Marcela Domenová. Prešov: ŠVK Prešov, 2017, s. 96-122. ISBN 978-80-89614-41-7
4. DOMENOVÁ, Marcela. Slovenské učebnice v historických knižniciach mesta Prešov (knižné vydania do roku 1875). In: *Pedagogické pokusy v druhej polovici 19. storočia na území Slovenska*. Zost. L. Koreňová. Revúca 2017, s. 8-37.
5. NĚMCOVÁ, Lucia. Čitateľské záujmy Jozefa Repčáka: sonda do osobnej knižnice. In: *Osobnosti v knižnej kultúre a historických prameňoch: ad honorem Jozef Repčák*. Ed. Marcela Domenová. Prešov: ŠVK Prešov, 2017, s. 32-46. ISBN 978-80-89614-41-7.
6. OLŠAVSKÁ, Gabriela – NĚMCOVÁ, Lucia. Národné obrodienie v starých tlačiach : fragmenty pamiatok knižnej kultúry v Prešove. In: KUŠNÍR, Jozef (ed.). *Nové obzory 33. Prešov v priestore a čase*. Prešov: Krajské múzeum v Prešove, 2017, s. 111 - 135. ISBN 978-80-89952-00-7.
7. OLŠAVSKÁ, Gabriela – NĚMCOVÁ, Lucia. Ján Kollár – osobnosť formovania moderného slovenského národa a jeho diela v historických knižniciach mesta Prešov. In: *Vývoj kultúry východného Slovenska: zborník z konferencie*. Eds. Angela Kurucová, Martina Feniková Čarnogurská. Košice: Štátna vedecká knižnica v Košiciach, 2017, s. 306-324. ISBN 978-80-85328-68-4.

8. OLŠAVSKÁ, Gabriela. Farár Ján Michal Schwarz a Prešov. In: *Liber- Verbum- Monumentumque (duchovná kultúra a konfesionalita v dejinách)*. Ed. Marcela Domenová. Prešov: ŠVK Prešov, 2017, s. 50-60. ISBN 978-80-89614-38-7.
9. SNOPKOVÁ, Blanka a kol. (M. Domenová). Vybrané otázky retrospektívnej bibliografie v knižniciach na Slovensku. In: *Medzníky bibliografie*. Eds. Tomáš Kubiček, Eva Svobodová. Brno: Moravská zemská knihovna, 2017, s. ISBN 978-80-7051-228-9.

3. pri budovaní vlastných elektronických databáz bibliografických a biografických informácií spracovať minimálne 1 200 dokumentov

Spracovanie dokumentov vlastného knižničného fondu s dôrazom na vzácne historické dokumenty s vročením do 16. – 20. storočia (datované do r. 1918) patrí k hlavným odborným úlohám knižnice. Plánovaný ukazovateľ spracovania 1 200 dokumentov sme splnili.

4. realizovať 4 odborné a vedecké podujatia

Spolupráca v oblasti výskumu dejín knižnej kultúry s kultúrnymi a vedeckými inštitúciami na Slovensku a v zahraničí sa prejavuje účasťou na vedeckých konferenciách, ktoré knižnica organizuje už pravidelne. V roku 2017 sme uskutočnili 2 vedecké konferencie a 8 výstavy

1. *Tvorba, preklad a kritika v interdisciplinárnych súvislostiach (Ivan Macinský a slovensko-ukrajinské vzťahy)* – vedecká konferencia s medzinárodnou účasťou k osobnosti Ivana Macinského a významu jeho diela, ktorá sa konala 13.–14. 9. 2017 za spoluorganizovania so **Spolkom ukrajinských spisovateľov na Slovensku**. Bola usporiadaná pri príležitosti 95. výročia narodenia a 30. výročia úmrtia osobnosti ukrajinského a slovenského literárneho života Ivana Macinského;
2. *Knižnice, knihovníctvo a knižná kultúra v minulosti, súčasnosti a budúcnosti*, vedecká konferencia na interdisciplinárnej úrovni, ktorá sa konala 20. – 21. 9. 2017 pri príležitosti 65. výročia zriadenia knižnice. Minulosť, súčasnosť knižníc a knihovníctva prezentovali v referátoch odborníci z oblasti knihovníctva, bibliografie, histórie, dejín knižnej kultúry, pomocných vied historických, etnografie, teológie, jazykovedy a mediamatiky.

Obidve vedecké konferencie poskytli priestor na prezentáciu vlastnej vedeckej a výskumnej činnosti, rozšírenie odbornej spolupráce účastníkmi z iných kultúrnych, pamäťových a vedeckých inštitúcií. Doplnené boli o sprievodné podujatia. Výstavy prezentovali činnosť a fondy knižnice a tematicky dokumentovali dejiny knižnej a duchovnej kultúry.

C) Udržateľnosť národného projektu

1. zabezpečiť spracovanie a sprístupnenie na portáli minimálne 50 digitálnych kultúrnych objektov

V rámci udržateľnosti NP DICRK prostredníctvom činnosti najmladšieho odborného pracoviska ŠVK pokračovala v mapovaní, identifikovaní a dokumentácii živých prejavov rómskej kultúry, a to v oblastiach orálna história a literatúra, hudobné dedičstvo Rómov vrátane dokumentácie divadiel a Rómovia a remeslá vrátane dokumentácie oblasti výtvarného umenia. Základom pre spracovanie finálnych digitálnych výstupov boli nahrávania realizované počas pilotnej prevádzky, ale boli zaznamenané aj nové kultúrne nahrávky. Výsledkom tejto činnosti je **81 digitálnych kultúrnych objektov** za rok 2016. Všetky tieto DKO sú evidované v KIS Virtua a boli sprístupnené na prezentačnom portáli www.portalsvk.sk.

2. realizovať minimálne 1 výstavu objektov rómskej kultúry v spolupráci s inými inštitúciami

V roku 2017 realizovala knižnica 3 samostatné výstavy, či nielen naplnila, ale prekročila plnenie stanoveného ukazovateľa. Išlo o:

1. výstavu obrazov autora Jozefa Feča s názvom *Neznáme farby svetových osobností* v priestoroch Gemersko-malohontského múzea v Rimavskej Sobote v dňoch 02.08.–03.09.2017;
2. výstavu fotografií *Chlieb a hry* a výstavu obrazov *Neznáme farby osobností* v priestoroch Slovenského technického múzea – Národnej kultúrnej pamiatky Solivar v dňoch 19.09-31.12.2017, ktoré sa uskutočnili ako súčasť osláv 65. výročia zriadenia knižnice.

Obrázok 1 Pozvánka na výstavu v Rimavskej Sobote

3. realizovať 3 podujatia k významným udalostiam spojených s rómskou národnostnou menšinou

DICRK každoročne pripravuje podujatia k 3 významným pamätným dňom pre príslušníkov rómskej národnostnej menšiny: k Svetovému dňu Rómov (8. apríl), k pamätnému dňu holokaustu Rómov (2. august) a k Svetovému dňu rómskeho jazyka (5. november). Inak to nebolo ani v roku 2017, kedy sme pripravili a realizovali:

1. k Svetovému dňu Rómov sme dňa 12.4.2017 pripravili podujatie s názvom *Ženy ženám*. Hostami podujatia boli rómske ženy Gabriela Gáborová a Ildiko Górová, ktoré verejnosti predstavili svoj životný príbeh za účasti hudobného vystúpenia kapely Apri Farkaš Jazz trio;
2. k pamätnému dňu holokaustu Rómov dňa 25.09.2017 sme pre študentov stredných škôl pripravili predstavenie monodrámy *Cigánsky boxer*. Divadelné predstavenie vychádza zo skutočného príbehu rómskeho boxera Johanna Trollmanna, ktorý sa v roku 1933 stal majstrom Nemecka v polotiažkej váhe, avšak titul mu bol odobraný pre jeho rómsky pôvod. Po predstavení nasledovala diskusia s etnologičkou Zuzanou Kumanovou na tému rómskeho holokaustu;
3. k Svetovému dňu rómskeho jazyka sme dňa 27.11.2017 verejnosti predstavili 3 audiodramatizácie vytvorené ako zvukovú formu edičnej činnosti pracoviska a zároveň pozvali hostí: autorku jedného z realizovaných diel spisovateľku Zlaticu Rusovú, ktorá hovorila o svojej tvorbe, a prekladateľa Mariána Baloga, ktorý predstavil predstavil činnosť Rómskeho literárneho klubu v Banskej Bystrici. Hudobným hosťom bola ľudová hudba Karla Adama;

Naviac oproti plánovanému ukazovateľu sme pripravili a realizovali podujatie *Rómovia a remeslá*, ktoré sa uskutočnilo dňa 09.07.2017 v spolupráci s Krajským múzeom v Prešove. Išlo o tzv. otvorené podujatie, na ktorom sme predstavili rôznych rómskych remeselníkov, napr. prácu kováča Ivana Šarköziho z Dunajskej Lužnej, remeselné odbory Súkromnej strednej odbornej školy z Kežmarku. Predstavili sme aj remeslo – muzikantstvo, ktorá sa v hudobníckych rodinách dedí z pokolenia na pokolenie. Hudobnú tradíciu verejnosti predviedla rodinná kapela Júliasa Bandyho a Barbora Botošová.

4. realizovať audio dramatizáciu 3 rómskych poviedok

Edičné aktivity DICRK pokračovali aj v roku 2017, avšak v tomto roku sme sa venovali hlavne príprave a realizácii projektu tvorby audio dramatizácií 3 literárnych diel:

1. Rozprávka **Kráľovná vody** od autorky Zlaticy Rusovej v slovenskom a rómskom jazyku je určená pre deti a mládež;
2. Dielo **Rómeo a Júlia** od Wiliama Shakespeara bolo spracované v rómskom jazyku je určené pre mládež.
3. Dielo **Portrét Doriana Graya** od Oscara Wilda. Dielo je tiež spracované v rómskom jazyku a je určené hlavne pre dospelých poslucháčov.

Tvorba týchto audio dramatizácií sa realizovala v niekoľkých etapách. V prvej etape sa robil prieskum možnosti a schopnosti spolupráce umelcov z oblasti literatúry, hudby a herectva. Určili sa predovšetkým kompetencie, ktorými by mali jednotlivci operovať. Druhá etapa spočívala v príprave podmienok pre nahrávanie od fyzických až po dokumentačné. V tejto časti sme spolupracovali s RTVS Košice, kde sme získali adekvátny priestor a techniku pre takýto typ nahrávania. Tretia etapa pozostávala z aktívnej spolupráce strihača, režiséra, autora návrhov na obaly a kolegov participujúcich na vzniku týchto audio dramatizácií.

3.2 Prioritné projekty a ich vyhodnotenie

Kontrakt ako základný dokument v súlade so záväznými ukazovateľmi štátneho rozpočtu stanovuje objem finančných prostriedkov, ktoré sú poskytnuté na zabezpečenie činnosti knižnice a plnenie stanovených cieľov a ukazovateľov. Významnou podporou pre ďalšie rozvojové aktivity sú prioritné projekty, ktoré má knižnica možnosť každoročne predložiť s požiadavkou na pridelenie finančných zdrojov. Návrhy v celkovom objeme 132 040 € boli predložené v troch programových prvkoch tak ako je to uvedené v tabuľke 8.

Menšie, finančne menej náročné projekty už tradične predkladá do prvku 08T 0103, v rámci ktorého sa snaží zabezpečiť finančnú podporu kultúrnych aktivít a vlastnej edičnej činnosti. Na rok 2017 boli predložené 2 návrhy.

Projekt na nákup knižničných fondov je pravidelne navrhovaný do prvku 08T 0106 v snahe získať účelové zdroje na nákup dokumentov do knižničného fondu. Požiadavka na financie je síce vyššia, ale navrhovaná suma odráža situáciu na trhu knižnej literatúry a elektronických zdrojov.

Do programového prvku 08T 0109 *Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva na roky 2015-2020* bol predložený pokračovací projekt.

Tabuľka 9 *Prioritné projekty predložené na rok 2017*

Názov projektu	Bežné výdavky (kategória 630) v €	Kapitálové výdavky v € (kategória 700)	Žiadané SPOLU v €	Schválené prostriedky v €
<i>Prvok 08T 0103 Podpora kultúrnych aktivít RO a PO</i>				
Duchovná a knižná kultúra v dobových prameňoch (osobnosti – školstvo – cirkev)	10 500,00	0,00	10 500,00	8 000,00
Knižnice, knihovníctvo a knižná kultúra – ich úloha a poslanie v modernej spoločnosti	9 500,00	0,00	9 500,00	8 000,00
<i>Prvok 08T 0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov</i>				
Nákup knižničných fondov	50 000,00	0,00	50 000,00	10 000,00
<i>Prvok 08T 0109 Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva</i>				
Implementácia RFID technológie v knižnici – 4. etapa 1. časť	0,00	62 040,00	62 040,00	0,00
SPOLU	70 000,00	62 040,00	132 040,00	26 000,00

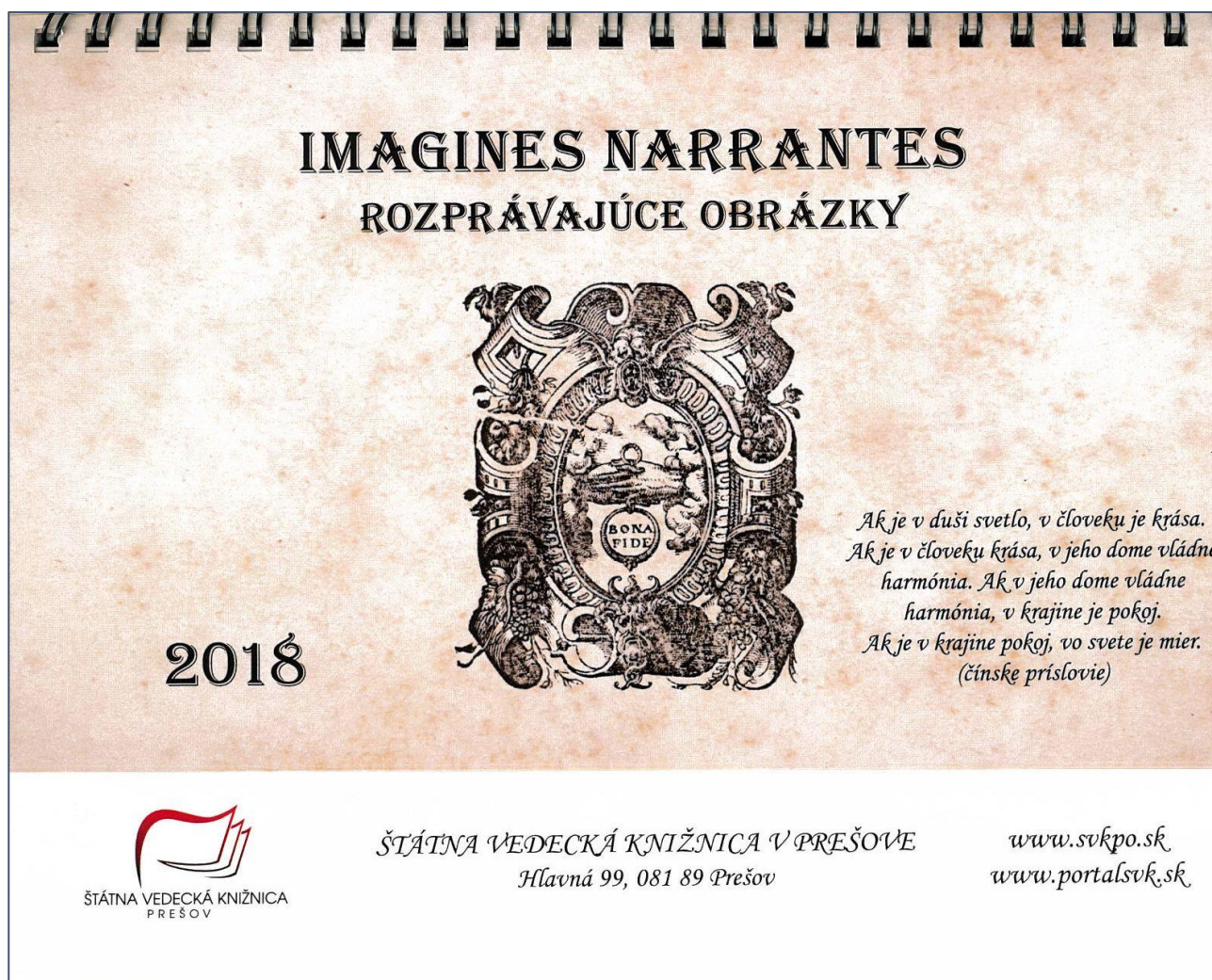
Zo štyroch návrhov prioritných projektov boli podporené 3 v celkovom objeme 26 000 €.

Prioritný projekt **Duchovná a knižná kultúra v dobových prameňoch (osobnosti – školstvo – cirkev)** bol podporený vo výške 8 000 € a jeho obsahom bolo zabezpečenie edičných aktivít knižnice. V rámci finančnej dotácie projektu boli vydané 4 tituly. Bližšie informácie o realizácii tohto prioritného projektu prináša podkapitola 2.7 Propagácia, prezentačná a edičná činnosť a podkapitola 3.1 Vyhodnotenie kontraktu.

Prioritný projekt **Knižnice, knihovníctvo a knižná kultúra – ich úloha a poslanie v modernej spoločnosti** bol podporený výškou 8 000 € a jeho obsahom boli aktivity, ktoré sme pripravili k 65. výročiu zriadenia knižnice (1952-2017). Výročie bolo príležitosťou prezentovať knižničnú prácu, poďakovať sa zamestnancom, ktorí sa na nej podieľali, poukázať na dosiahnuté výsledky aj napriek sťaženým podmienkam, s ktorými knižnica počas svojho vývoja zápasila. Okrem toho bolo výročie spojené s výročím sídelného mesta, keďže Prešov so vlni pripomenul 770. výročie prvej písomnej zmienky. Navyiac sa oslavy konali v čase Dní európskeho kultúrneho dedičstva, ktoré sa konajú vždy v mesiaci september. Aj preto sme naše hlavné aktivity umiestnili do budovy Slovenského technického múzea – Národnej kultúrnej pamiatky Solivar, zrekonštruovaného Skladu soli.

Počas týždňa osláv sme pripravili niekoľko aktivít, napr. slávnostnú akadémiu, konferenciu, výstavu. V kontexte 65. výročia zriadenia sme v tlačenej forme vydali kalendár na rok 2018 *Imagines narrantes / Rozprávajúce obrázky*, ktorý zaujímavou formou prezentuje drevorezy v tlačiarach 16. storočia. Bližšie informácie o nich prinášajú podkapitoly 2.7 Propagácia, prezentačná a edičná činnosť a 3.1 Vyhodnotenie kontraktu.

Obrázok 7 Reprezentačný kalendár na rok 2018

Posledný podporený prioritný projekt **Nákup knižničných fondov** (vo výške 10 000 €) je projektom, ktorý knižnica podáva pravidelne na získanie účelových finančných prostriedkov na akvizíciu. Bližšie informácie o realizácii tohto projektu sú uvedené v podkapitole 2.2 Akvizícia a spracovanie knižničného fondu a v podkapitole 3.1 Vyhodnotenie kontraktu.

4. ROZPOČET ORGANIZÁCIE

Plnenie rozpočtu v €

Tabuľka 10 Plnenie rozpočtu knižnice

Ukazovateľ	Skutočnosť 2016	Schválený rozpočet 2017	Upravený rozpočet 2017	Skutočnosť 2017	% čerpania 4:3	Index 17/16x100 4:1
a	1	2	3	4	5	6
Príjmy celkom, z toho:	66 867	24 000	43 150	44 426	103	66,4
200 Nedaňové príjmy, z toho:	64061	24 000	43 150	44 426	103	69,3
210 Príjmy z vlast. majetku	1480		2 099	2 099	100	141,8
220 Administr. a iné poplatky	19113	24 000	18 408	19 684	107	103
230 Kapitálové príjmy	41770		22 522	22 522	100	53,9
290 Iné nedaň. príjmy, z toho:	1698		121	121	100	7,1
292 012 dobropisy	198		71	71	100	35,8
292 027 iné	1500		50	50	100	
300 Granty a transfery	2806			-	-	-
600 Bežné výdavky, z toho:	948 091	1 207 651	1 147 438	1 146 106	99,9	120,9
610 Mzdy, platy, služ. príjmy a OOV	398 656	364 929	442 492	442 492	100	111
620 Poistné a príspevok do poisťovní	147 038	127 531	158 018	158 018	100	107,5
630 Tovary a služby, z toho:	400 342	712 058	540 119	538 787	99,8	134,6
631 Cestovné náhrady	1974	5000	3449	3449	100	174,7
632 Energie, voda a komun.	56874	100000	63152	63152	100	111
633 Materiál	95079	126800	141493	141493	100	148,8
634 Dopravné	8536	9100	5972	5972	100	70
635 Rutinná a štand. údržba	27479	197180	45383	45383	100	165,2
636 Nájomné za prenájom	98421	145378	157308	157308	100	160
637 Ostatné tovary a služby	111979	128600	123362	122030	98,9	108,9
640 Bežné transfery, z toho:	2055	3 133	6 809	6 809	100	331,3
Členské príspevky	133	133	213	213	100	160
Odstupné	-					
Odchodné	-		3 803	3 803	100	-
Náhrada príjmu	1922	3000	2 793	2 793	100	145,3
700 Kapitálové výdavky, z toho:	92 885		9 914	9 910	99,9	10,7
710 Obstaranie kapitálových aktív	92885		9 914	9 910	99,9	10,7
Výdavky celkom / BV + KV /	1 040 976	1 207 651	1 157 352	1 156 016	99,9	111,1

Poznámka: v uvedenom prehľade sú zahrnuté všetky rozpočtové prostriedky organizácie, vrátane prostriedkov EÚ a na spolufinancovanie a mimorozpočtové výdavky

BV – bežné výdavky

KV – kapitálové výdavky

4.1 Zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov

Prehľad vykonaných rozpočtových opatrení

Rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2017:

- záväzný ukazovateľ **príjmy ŠR** stanovený na 24 000 € bol upravený na 43 150 € a k 31.12.2017 dosiahol skutočnú výšku **44 426 €**, plnenie na 103 %,
- záväzný ukazovateľ **bežné výdavky** schválený vo výške 1 207 651 € bol v priebehu roka 2017 upravený na sumu 1 147 438 €, skutočnosť k 31.12.2017 je **1 146 106 €**, percentuálne plnenie je na 99,9 %
- záväzný ukazovateľ **kapitálové výdavky** nebol k 01.01.2017 schválený, rozpočtovým opatrením bol upravený na 9 914 €, skutočnosť k 31.12.2017 je **9 910 €**, plnenie na 99,9 %
- záväzný ukazovateľ **mzdové prostriedky** vo výške 364 929 € bol upravený na sumu 442 492 €, percentuálne plnenie je 100 %
- záväzný ukazovateľ **limit zamestnancov** stanovený na 44 predstavuje v priemernom evidenčnom prepočítanom stave hodnotu 43,6.

Tabuľka 11 Záväzné ukazovatele rozpočtu

Ukazovateľ	Klasifikácia	Rok 2017 (v €)
Príjmy ŠR (zdroj 111) Kód programu 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť	kat. 200	24 000
Bežné výdavky spolu	kat. 600	1 207 651
01.3.3 Iné všeobecné služby, z toho:		1 197 851
- mzdy, platy, služobné príjmy a OOV	kat. 610	364 929
08.5.0 Výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva		9 800
Limit zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme		44

V priebehu roka bolo k schválenému rozpočtu vykonaných **7 rozpočtových opatrení**:

- RO č. 1** – zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08T 0103 Podpora kultúrnych aktivít RO a PO vo výške **16 000,00 €** a v prvku programovej štruktúry 08T 0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov vo výške **10 000,00 €** na financovanie prioritných projektov v celkovej sume 26 000 €;
- RO č. 2** – zníženie rozpočtu bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť – udržateľnosť národného projektu vo výške 100 000 €;
- RO č. 3** – zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť vo výške **23 701,00 €**, v tom kat. **610** mzdy, platy, služobné príjmy a OOV vyrovnania **17 563,00 €** a kat. **620** poisťovné a príspevok do poisťovní **6 138,00 €** na krytie zvýšenia stupníc platových taríf a odmien v zmysle podpísaného Memoranda o úprave platových pomerov zamestnancov v štátnej službe a niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme;
- RO č. 4** – zníženie rozpočtu bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť o **9 914,27 €** – presun do kapitálových výdavkov na obstaranie klimatizácie a zatemnenia priestorov dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry;
- RO č. 5** – zvýšenie rozpočtu kapitálových výdavkov v prvku programovej štruktúry 08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť o **9 914,27 €** - **IA 35 948 Technické hodnotenie objektov knižnice**, obstaranie klimatizácie a zatemnenia priestorov dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry;
- RO č. 6** – zvýšenie záväzného ukazovateľa príjmov štátneho rozpočtu, zdroj 111, o **19 150,00 €** na 43 150,00 €;
- RO č. 7** – presun v rámci rozpočtu bežných výdavkov v prvku programovej štruktúry 08S 0105 Knižnice a knižničná činnosť z EK 630 na EK 610 vo výške **60 000,00 €** na zabezpečenie minimálneho rastu nízkej priemernej mzdy.

Tabuľka 12 Štruktúra rozpočtu po úpravách RO

Ukazovateľ	schválený rozpočet	úprava rozpočtu	upravený rozpočet k 31.12.2017
Príjmy celkom	24 000	19 150	43 150
Bežné výdavky spolu, z toho:	1 207 651	-60 213	1 147 438
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť, z toho:	1 207 651	-86 213	1 121 438
- mzdy, platy (610)	364 929	77 563	442 492
08T0103 Podpora kultúrnych aktivít RO a PO		16 000	16 000
08T0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a KF		10 000	10 000
Limit zamestnancov	44	-	44
Kapitálové výdavky spolu, z toho:	-	9 914	9 914
08S0105 Knižnice a knižničná činnosť	-	9 914	9 914
Výdavky vrátane kapitálových celkom	1 207 651	-50 299	1 157 352

4.2 Príjmy organizácie

Príjmy organizácie podľa ekonomickej klasifikácie

Záväzný ukazovateľ príjmy ŠR (zdroj 111) bol schválený vo výške 24 000 €, rozpočtovým opatrením č. 6 sa upravil na 43 150 €, dosiahnuté príjmy ku koncu roka v rámci zdroja 111 sú **44 426 €**, čo je plnenie na 103 %. Na prekročení záväzného ukazovateľa príjmov štátneho rozpočtu sa významnou mierou podieľali kapitálové príjmy za predaj prebytočného nehnuteľného majetku – bývalého skladu knižničného fondu v katastrálnom území Veľký Šariš, ul. Tulčicka vo výške 22 522 €. K ďalším mimoriadnym príjmom vo výške 737 € patril príjem za prenájom plochy v interiéri oddelenia služieb na prevádzkovanie nápojového automatu. Oproti roku 2016 sme zaznamenali **nárast** objemu **príjmov za porušenie predpisov** v hodnotovom vyjadrení o **2 381 €**, v percentuálnom vyjadrení ide o 24 %-ný nárast. Opačný trend je pri príjmoch **za predaj vlastných služieb** v porovnaní s minulým rokom, a to **pokles o 1 810 €** (takmer 22 %).

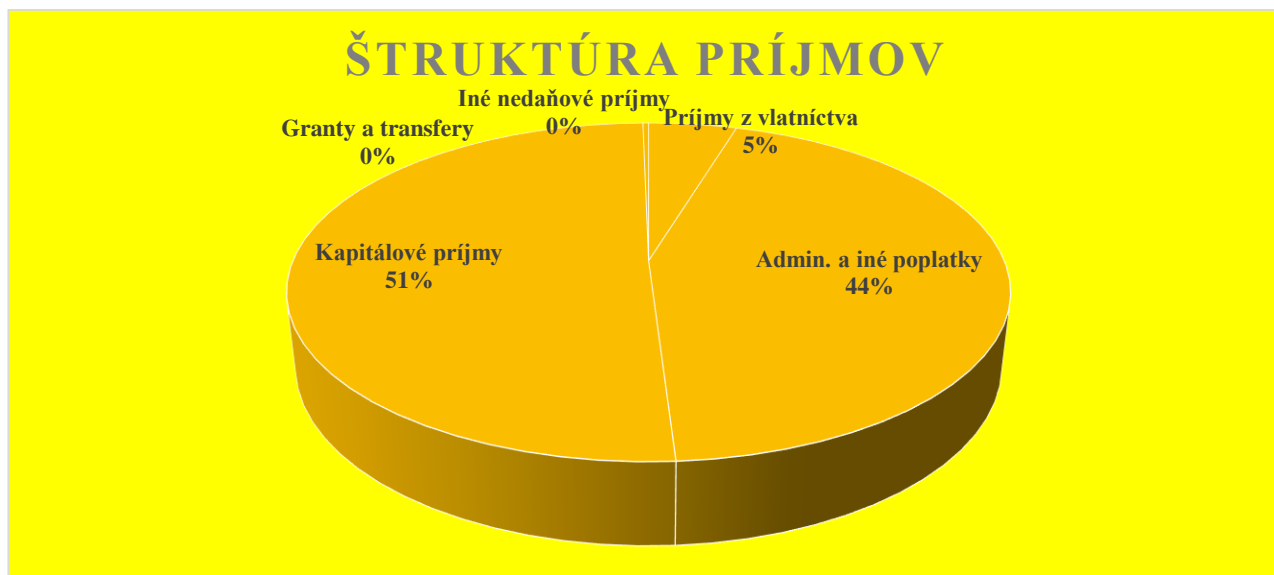
Tabuľka 13 Štruktúra príjmov

Ukazovateľ	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť k 31.12.2017	% plnenia
Príjmy celkom, z toho:	24 000	43 150	44 426	103,0
200 Nedaňové príjmy celkom, z toho:	24 000	43 150	44 426	103,0
210 Príjmy z vlastníctva majetku	—	2 099	2 099	100,0
220 Príjmy z vlastnej činnosti, z toho:	24 000	18 408	19 684	106,9
- pokuty a penále za porušenie predpisov	—	12 244	12 244	
- predaj výrobkov, prác a služieb	24 000	6 164	7 440	
230 Kapitálové príjmy	—	22 522	22 522	100,0
290 Iné nedaňové príjmy	---	121	121	100,0
300 Granty a transfery	---	---	-	---

Tabuľka 14 Plnenie príjmov

Ukazovateľ	Plnenie v €
210 príjmy z vlastníctva majetku, z toho:	2 099
- 212002 z prenajatých pozemkov (krátkodobý prenájom časti pozemku na prevádzkovanie luna-parkov)	100
- 212002 z prenajatých pozemkov (prenájom pozemku na umiestnenie reklamných zariadení podľa zmluvy)	1 262
- 212003 z prenajatých budov, priestorov a objektov	737
220 administratívne a iné príjmy, z toho:	19 684
- 222003 z porušenia predpisov (sankcie za oneskorené vrátenie výpožičiek)	12 244
- 223001 z predaja služieb (príjmy za registráciu nových používateľov, reprografické služby, rešerše a poskytovanie medzinárodnej medziknižničnej výpožičnej služby)	7 440
230 kapitálové príjmy, z toho:	22 522
- 231 príjem z predaja kapitálových aktív	22 522
290 iné nedaňové príjmy, z toho:	121
- 292 ostatné príjmy (z dobropisov, z refundácie nákladov)	121
300 granty a transfery:	-

Graf 2 Štruktúra príjmov a percentuálny podiel jednotlivých druhov príjmov na celkových príjmoch

Vyhodnotenie mimorozpočtových príjmov

Mimorozpočtové príjmy v roku 2017 neboli poskytnuté.

4.3 Výdavky organizácie

Výdavky podľa ekonomickej klasifikácie

Celkové rozpočtované výdavky knižnice pre rok 2017 boli vo výške 1 207 651 €, po úprave klesli na 1 157 352 €, skutočnosť k 31.12.2017 je **1 156 016 €**. Čerpanie bolo členené na:

- bežné výdavky 1 146 106 €
- kapitálové výdavky 9 910 €

a) čerpanie bežných výdavkov celkom:

Finančné prostriedky vo výške 1 146 106 € boli použité na bežnú činnosť knižnice, na výplatu miezd a odvodov do poisťovních fondov, na nákup energií, materiálov a rôznych služieb pre zabezpečenie bezproblémovej prevádzky knižnice, vrátane výdavkov na udržateľnosť projektu v rámci OPIS PO2 a vedecko-výskumnú činnosť.

610 Mzdy v hodnote **442 492 €** boli použité na výplatu tarifných miezd, osobných príplatkov, príplatkov za riadenie, príplatok za vedenie vozidla, nadčasovú prácu, odmien v zmysle podpísaného Memoranda o úprave platových pomerov zamestnancov v štátnej službe a niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a na mimoriadne odmeny pre zamestnancov knižnice, zdroj 111;

620 Poistné a príspevok do poisťovní v sume **158 018 €** boli použité v zákonom stanovenej výške;

630 Tovary a služby v hodnote **538 787 €** boli použité na tieto účely:

Tabuľka 15 Čerpanie výdavkov v položke Tovary a služby (630)

Pol. Názov	upravený rozpočet	čerpanie k 31.12.2017	% čerpania
631 Cestovné výdavky	3 449	3 449	100,0
632 Energie, voda, komunikácie	63 152	63 152	100,0
633 Materiál a dodávky	141 493	141 493	100,0
634 Dopravné	5 972	5 972	100,0
635 Rutinná a štandardná údržba	45 383	45 383	100,0
636 Nájomné za nájom	157 308	157 308	100,0
637 Ostatné tovary a služby	123 362	122 030	98,9
Tovary a služby spolu	540 119	538 787	99,8

631 Cestovné výdavky v sume 1 739 € boli vyplatené cestovné náhrady pri tuzemských pracovných cestách a v sume 1 710 € pri zahraničných pracovných cestách, z toho 1 309 € bolo čerpanie cez funkčnú klasifikáciu 08.5.0 - výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva

632 Energie, voda, komunikácie: suma 63 152 € bola čerpaná v týchto podpoložkách:

- 632001 – Energie: 48 450 € (elektrická energia a plyn);
- 632002 – Vodné, stočné: 2 973 €;
- 632003 – Poštové služby: 3 060 €;
- 632004 – Komunikačná infraštruktúra: 2 350 € (poplatky za užívanie rezortných komunikačných a počítačových sietí, prístup k internetu);
- 632005 – Telekomunikačné služby: 6 319 € (poplatky za práce a služby telekomunikácií vrátane IP telefónie);

633 Materiál: v rámci celej položky bolo čerpanie vo výške 141 493 €, ktoré boli použité v týchto podpoložkách:

- 633001 – Interiérové vybavenie: 2 763 € na nákup kancelárskych stolov a skriň (OOF), prachotesných vitrín (OHKF);
- 633002 – Výpočtová technika: 9 047 € na nákup a obmenu výpočtovej techniky – tlačiareň a PC (OHKF), PC, strihová karta a monitor (DICRK), USB kľúče, notebook pre potreby zamestnancov podieľajúcich sa na vedecko-výskumnej činnosti;
- 633003 – Telekomunikačná technika: 171 € na výmenu 3 ks mobilných telefónov;
- 633004 – Prevádzkové stroje, prístroje, zariadenia, technika, náradie: 2 161 € na doplnenie nahrávacieho štúdia – mixpult, reproduktory, slúchadlá, stojan a 2ks fotoaparátov pre potreby zamestnancov podieľajúcich sa na vedecko-výskumnej činnosti;
- 633005 – Špeciálne stroje, prístroje, zariadenia, technika: 1 511 € na komponenty pre dochádzkový systém;
- 633006 – Všeobecný materiál: 22 511 €, nákup bezkontaktných čipových kariet, tonerov, kancelárskych, čistiacich a hygienických potrieb, etikiet na čiarový kód a pásku k nim, deličov regálov do skladu knižničného fondu;
- 633007 – Špeciálny materiál: 2 735 € na nákup materiálov pre knihársku dielňu;
- 633009 – Knihy, časopisy, noviny: suma 93 063 € bola čerpaná na bežné nákupy periodickej a neperiodickej literatúry, z toho 10 000 € bolo čerpaných v rámci účelovo určených finančných prostriedkov v prvku programovej štruktúry 08T 0106;
- 633010 – Pracovné odevy, obuv a PP: 170 €;
- 633013 – Softvér: 3 583 €, softvér pre dochádzkový systém, strihový a napal'ovací softvér, licenciu na antivírusový program;
- 633015 – palivo ako zdroj energie: 27 € na nákup nafty pre motorgenerátor (pre potreby DICRK);
- 633016 – Reprezentačné: 3 751 €, z toho 3 285 € sa vyčerpalo v rámci prioritného projektu *Knižnice, knihovníctvo a knižná kultúra...* v prvku 08T 0103 pri oslave 65. výročia vzniku knižnice, pri organizovaní vedeckej konferencie k danej téme a ďalších konferencií;

634 Dopravné – čerpanie 5 972 € bolo použité na nákup pohonných hmôt, úhradu havarijného a povinného zmluvného poistenia áut, údržbu áut, STK, diaľničné známky;

635 Rutinná a štandardná údržba: 45 383 € bolo použitých na kalibrovanie UPS, profylaktickú prehliadku tlačiarne a UPS, opravu elektroinštalácie kotlov, klimatizačnej jednotky, opravu fasády predného traktu sídelnej budovy (Hlavná ul.), čistenie odkvapových rúr a opravu komína predného traktu sídelnej budovy (Hlavná ul.), opravu zatekajúceho svetlíka (OASF), maľovanie vstupnej chodby zadného traktu sídelnej budovy (Jarková ul.), aktualizáciu softvéru, podporu od výrobcu na HW a SW vybavenie zariadení v rámci udržateľnosti,

636 Nájomné za prenájom skladu kníh, mobilného regálového systému, poštového priečinku a kopírovacieho stroja boli čerpané prostriedky v sume 156 605 € a v rámci prioritného projektu *Knižnice, knihovníctvo a knižná kultúra - ich úloha a poslanie v modernej spoločnosti* v prvku programovej štruktúry 08T 0103 v sume 703 € za prenájom priestorov STM v Solivare pre slávnostnú akadémiu pri príležitosti osláv výročia vzniku knižnice a prenájom dataprojektora na uvedenú akciu;

637 Služby: výdavky v sume 122 030 € boli čerpané na:

- 637001 – Školenia, kurzy, semináre, konferencie: 680 €, seminár k zákonu o rozpočtových pravidlách, k legislatívnym zmenám v oblasti verejného obstarávania, DHaNM, k výkazníctvu verejnej správy, zmenám v štruktúre výkazov od roku 2018, účastnícky poplatok pre 2 zamestnancov na otvorenej konferencii *Bibliosféry – knihovnícke sféry dôverné* k definovaniu a prezentácii trendov v slovenských knižniciach a účasť na konferencii *Remeslo a kniha*;
- 637002 – Konkurzy a súťaže: 13 723 € na vyplatenie odmien podľa zmluvy na základe autorského zákona za umelecký výkon, dramaturgiu literárnych diel do audio-rozhlasovej podoby, za vytvorenie scenára, hudobnej dramaturgie, réžie a obrazovo-zvukových záznamov podujatí *Živá kniha - činnosti odborného pracoviska dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry*, na realizáciu elektronickej aukcie pri nakladaní s prebytočným majetkom, za hudobné vystúpenie v rámci prioritného projektu *Knižnice, knihovníctvo a knižná kultúra - ich úloha a poslanie v modernej spoločnosti* v prvku programovej štruktúry 08T 0103 - oslavy výročia vzniku knižnice;
- 637003 – Propagácia, reklama: 79 € inzercia v Zlatých stránkach, poplatok za doménu;
- 637004 – Všeobecné služby: 43 601 € za revízie elektrických a plynových zariadení, komínov, bleskozvodov, elektronického zabezpečovacieho systému, polygrafické práce a grafické spracovanie publikácií v rámci prioritného projektu v prvku 08T 0103, inštalovanie sietí proti holubom v dvorovej časti sídelnej budovy (Hlavná ul.), ktorá je súčasťou mestskej pamiatkovej rezervácie, čistenie kanalizácie v prevádzkovej budove na Námestí mládeže, kosenie, parková úprava priestoru na Námestí mládeže, grafická úprava fotografií pre výstavu, vytvorenie virtuálnej galérie výtvarných prác rómskych žiakov, preklady textov podľa prepisu audiovizuálneho diela pri spracovávaní digitálnych kultúrnych objektov do rómskeho a anglického jazyka;
- 637005 – Špeciálne služby: 4 004 € za právne služby, ochranu objektov, služby BOZP, PO;
- 637011 – Štúdie, expertízy, posudky: 1 320 € bolo použitých na vypracovanie protipovodňového plánu, na dopravné značenie parkoviska;
- 637012 – Poplatky a odvody: 721 € poplatky do umeleckých fondov, LITA, bankové poplatky,
- 637014 – Stravovanie: suma 24 143 € použitá ako príspevok zamestnávateľa na stravovanie zamestnancov v zmysle zákona;
- 637016 – Prídel do SF: 5 818 €;
- 637027 – Odmeny na základe dohôd vykonávaných mimo pracovného pomeru: suma 19 463 € na tieto činnosti: upratovanie, vykurovanie, odosielanie poštových zásielok, manažérske činnosti pre udržateľnosť projektu v rámci OPIS PO 2, vypracovanie korektúr, resumé a recenzií titulov edičnej činnosti v rámci prioritného projektu v prvku 08T 0103 a vedecko-výskumnej činnosti prostredníctvom FK 08.5.0;
- 637035 – Dane: 6 133 € daň z nehnuteľnosti, poplatky RTVS, vývoz odpadu;
- 637036 – Reprezentačné výdavky: v rámci prioritného projektu *Knižnice, knihovníctvo a knižná kultúra - ich úloha a poslanie v modernej spoločnosti* v prvku programovej štruktúry 08T 0103 za cateringové služby vo výške 2 345 €;

640 Bežné transfery vo výške 6 809 € boli použité na členské príspevky, nemocenské dávky a odchodné pre 2 zamestnancov.

b) čerpanie kapitálových výdavkov celkom:

Knižnica v roku 2017 čerpala kapitálové výdavky vo výške 9 910 € v rámci prvku programovej štruktúry 08S 0105 na obstaranie klimatizácie kancelárskych priestorov a zatemnenia prezentačnej miestnosti dokumentačno-informačného centra rómskej kultúry.

Výdavky podľa funkčnej klasifikácie

a) **01.3.3. – Iné všeobecné služby, bežné výdavky spolu 1 136 371 €**

Tabuľka 16 Bežné výdavky (funkčná klasifikácia)

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	610	Mzdy, platy a OOV	442 492	442 492
		610	Mzdy, platy a OOV	442 492	442 492
08S0105	111	620	Poistné a príspevky do poisťovní	156 203	156 203
08T0103	111	620	Poistné a príspevky do poisťovní	560	560
		620	Poistné a príspevky do poisťovní	156 763	156 763
08S0105	111	630	Tovary a služby	506 134	506 134
08T0103	111	630	Tovary a služby	15 440	14 173
08T0106	111	630	Tovary a služby	10 000	10 000
		630	Tovary a služby	531 574	530 307
08S0105	111	640	Bežné transfery	6 809	6 809
		600	Bežné výdavky spolu	1 137 638	1 136 371

b) **01.3.3 Iné všeobecné služby, kapitálové výdavky spolu 9 910 €**

Tabuľka 17 Kapitálové výdavky (funkčná klasifikácia)

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	710	Obstarávanie kapitálových aktív	9 914	9 910
		700	Kapitálové výdavky	9 914	9 910

c) **08.5.0 Výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva, bežné výdavky 9 735 €**

Tabuľka 18 Bežné výdavky (funkčná klasifikácia)

Program	Zdroj	Položka	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	620	Poistné a príspevky do poisťovní	1 255	1 255
		620	Poistné a príspevky do poisťovní	1 255	1 255
08S0105	111	630	Tovary a služby	8 545	8 480
		630	Tovary a služby	8 545	8 480
		600	Bežné výdavky spolu	9 800	9 735

d) **08.5.0 Výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva, kapitálové výdavky neboli čerpané****Vyhodnotenie plnenia programovej štruktúry**

Tabuľka 19 Bežné výdavky (programová štruktúra)

Program	Zdroj	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	Knižnice a knižničná činnosť	1 121 438	1 121 372
08T0103	111	Stratégia rozvoja slovenského knihovníctva	16 000	14 734
08T0106	111	Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov	10 000	10 000
		Spolu	1 147 438	1 146 106

Tabuľka 20 Kapitálové výdavky (programová štruktúra)

Program	Zdroj	Názov	Rozpočet	Čerpanie
08S0105	111	Knižnice a knižničná činnosť	9 914	9 910
		Spolu	9 914	9 910

Knižnica v roku 2017 cez prioritné projekty v prvku **08T 0103 Podpora kultúrnych aktivít RO a PO** financovala 2 projekty:

- Duchovná a knižná kultúra v dobových prameňoch (osobnosti - školstvo – cirkev).* Cieľom projektu bola prezentácie výsledkov vlastného výskumu dejín knižnej a duchovnej kultúry, osobností nadregionálneho významu, vybraných písomných a tlačených pamiatok z obdobia novoveku – 20. storočia. Boli vydané tri tituly v tlačenej a elektronickej verzii (3 formáty) a jeden titul v elektronickej verzii (3 formáty). Finančné prostriedky z celkovej sumy 8 000 € boli **vyčerpané** v sume **7 323,33 €**. Nevyčerpané ostatné prostriedky vo výške 676,67 € z dôvodu vydania jednej publikácie len vo forme e-booku. Na finančne náročnejšiu printovú verziu nám nezostali zdroje, schválený objem finančných prostriedkov oproti návrhu sa líšil o 2 500€.

2. *Knižnice, knihovníctvo a knižná kultúra – ich úloha a poslanie v modernej spoločnosti.* V rámci realizácie tohto projektu sme si pripomenuli 65. výročie vzniku knižnice slávnostnou akadémiou, prezentovali sme vedecko-výskumnú a dokumentačnú činnosť knižnice, zorganizovali sme vedeckú konferenciu pre odborníkov z oblasti knihovníctva, bibliografie, histórie, dejín knižnej kultúry, etnografie, jazykovedy a mediatickej. Pridelené finančné prostriedky vo výške 8 000 € neboli dočerpané v sume 589,41 EUR. Nedošlo k vydaniu jednej publikácie. Vzhľadom na veľký počet účastníkov konferencie a náročnosť spracovania príspevkov zaradených do plánovanej publikácie, zborníka z vedeckej konferencie uskutočnenej v septembri 2017, sa jej vydanie presúva do roku 2018.

V prvku programovej štruktúry **08T 0106 Projekt akvizície zbierkových predmetov a knižničných fondov** knižnica financovala 1 projekt:

1. *Nákup knižničných dokumentov* v sume 10 000,00 €. V rámci projektu bolo zakúpených 769 knižničných jednotiek, z toho 80 % zahraničných titulov a 20 % domácich titulov. Finančné prostriedky boli vyčerpané v plnej výške.

Výdavky organizácie na financovanie udržateľnosti projektu Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry

Projekt **Dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry** v rámci Operačného programu informatizácia spoločnosti prioritná os 2 „Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry“ spolufinancovaný Európskym fondom regionálneho rozvoja bol vecne ukončený 31.10.2014. Finančné ukončenie bolo uzavreté 16.6.2015, čím sa projekt dostal oficiálne do obdobia trvalej udržateľnosti. Rok 2017 bol tretím rokom obdobia udržateľnosti. Na financovanie projektu v roku 2017 za zdroj 111 sa využívali finančné prostriedky nasledovne:

Tabuľka 21 *Prehľad čerpania výdavkov v období udržateľnosti k 31.12.2017*

Položka EK	Rozpočet v €	Skutočnosť 2017	% plnenia
610	89 000	89 000	100
620	31 100	31 526	101
630	117 566	115 007	98
v tom: 631	2460	668	--
632	24500	24446	--
633	6100	8428	--
634	1800	1603	--
635	5149	20636	--
636	1200	910	--
637	76357	58316	--
640	1 000	741	74
600 Spolu	238 666	236 274	99
700 Spolu	9 914	9 910	100
600+700 Celkom	248 580	246 184	99

V rámci čerpania bežných výdavkov najväčší podiel predstavuje spotreba energií, výdavky na maintenance zariadení, na odmeny vyplácané podľa zmlúv na základe autorského zákona. V rámci kapitálových výdavkov sa čerpali prostriedky na obstaranie klimatizácie kancelárskych priestorov a zatemnenia prezentačnej miestnosti.

Hlavným poslaním odborného pracoviska dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry je najmä dokumentácia živých prejavov rómskej kultúry a ich virtuálna prezentácia. Dokumentovanie prejavov rómskej kultúry začína mapovaním a identifikáciou rôznych prejavov rómskej kultúry. Nasleduje zber materiálu v teréne, spracovanie, uchovávanie a sprostredkovanie vzniknutých digitálnych kultúrnych objektov. Proces digitalizácie je časovo náročný, pretože sa tvorí úplne nový obsah s požadovanou umeleckou hodnotou. Osobný umelecký vklad tvorcov je pridanou hodnotou každého vzniknutého digitálneho kultúrneho objektu.

Vyhodnotenie mimorozpočtových výdavkov

Mimorozpočtové výdavky knižnica nečerpala.

Vyhodnotenie čerpania finančných prostriedkov na zahraničné pracovné cesty

Knižnica čerpala výdavky na štyri zahraničné pracovné cesty:

1. Účasť na 22. medzinárodnom knižnom veľtrhu Svět knihy 2017 v Prahe. Cesta bola spojená s návštevou Ústavu pro soudobé dejiny. Prínosom cesty je získanie informácií ohľadom knižných novínok českých a iných zahraničných vydavateľstiev, rozšírenie spolupráce na poli medzinárodnej výmeny dokumentov, objavenie nových vydavateľstiev odbornej literatúry. Výdavky vo výške cestovných náhrad predstavujú sumu 401 €.
2. Návšteva Zakarpatskej krajskej univerzálnej vedeckej knižnice F. Potušňaka v Užhorode s cieľom obnovenia spolupráce na úrovni výskumnej, publikačnej a konferenčnej v oblasti retrospektívnej slavistickej bibliografie, výskumu dejín knižnej kultúry, osobností a karpatského regiónu. Výdavky vo výške 239 € boli čerpané z funkčnej klasifikácie 0.8.5.0.
3. Aktívna účasť na 20. Kolokviu českých, moravských a slovenských bibliografov. Na kolokviu bola prezentovaná štúdia s názvom *Morava a jej zastúpenie v historickom fonde Štátnej vedeckej knižnice v Prešove* od autorov M. Domenová a L. Němcová. Výdavky hradené z FK 0.8.5.0 sú vo výške 211 €.
4. Realizácia výskumu v pamäťových inštitúciách mesta Krakow: Biblioteka Książat Czartoryskich a Biblioteka Jagiellonska Uniwersytetu Jagiellońskiego s cieľom zhromaždiť materiály viažuce sa k dejinám knižnej kultúry a pramenného materiálu k rodine Zamojských. Výdavky vo výške 859 € boli čerpané z funkčnej klasifikácie 0.8.5.0.

4.4 Zhodnotenie plnenia kontraktu podľa činností

Výkon odborných knižničných činností

Tabuľka 22 Plnenie kontraktu podľa činností – výkon odborných knižničných činností

Výdavky na projekt v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie						Rozpočítované príjmy z financovanej činnosti	
	Výdavky celkom		Z prostriedkov ŠR		Z mimorozp. zdrojov			
	*	**	*	**	*	**	*	**
a	1	2	3	4	5	6	7	8
610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV spolu:	275 929	353 492	275 929	353 492				
620 - Poistné a príspevok do poisťovní spolu:	96 431	125 237	96 431	125 237				
630 - Tovary a služby spolu:	474 778	415 301	474 778	415 301				
640 - Bežné transfery spolu:	2 133	6 068	2 133	6 068				
600 - Bežné výdavky spolu	849 271	900 098	849 271	900 098				
710 - Obstarávanie kapitálových aktív spolu:								
700 - Kapitálové výdavky spolu	0	0	0	0				
600 + 700 SPOLU	849 271	900 098	849 271	900 098			24 000	44 426

Vedecko-výskumná činnosť

Tabuľka 23 Plnenie kontraktu podľa činností – vedecko-výskumná činnosť

Výdavky na projekt v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie						Rozpočítané príjmy z financovanej činnosti	
	Výdavky celkom		Z prostriedkov ŠR		Z mimorozp. zdrojov			
	*	**	*	**	*	**	*	**
a	1	2	3	4	5	6	7	8
610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV spolu:								
620 - Poistné a príspevok do poisťovni spolu:		1255		1255				
630 - Tovary a služby spolu:	9800	8479	9800	8479				
640 - Bežné transfery spolu:								
600 - Bežné výdavky spolu	9800	9734	9800	9734				
710 - Obstarávanie kapitálových aktív spolu:								
700 - Kapitálové výdavky spolu	0	0	0	0				
600 + 700 SPOLU	9 800	9 734	9 800	9 734				

Zabezpečenie financovania udržateľnosti projektov

Tabuľka 24 Plnenie kontraktu podľa činností – udržateľnosť NP

Výdavky na projekt v členení podľa ekonomickej klasifikácie	Finančné krytie						Rozpočítané príjmy z financovanej činnosti	
	Výdavky celkom		Z prostriedkov ŠR		Z mimorozp. zdrojov			
	*	**	*	**	*	**	*	**
a	1	2	3	4	5	6	7	8
610 - Mzdy, platy, služobné príjmy a OOV spolu:	89 000	89 000	89 000	89 000				
620 - Poistné a príspevok do poisťovni spolu:	31 100	31 526	31 100	31 526				
630 - Tovary a služby spolu:	227 480	115 007	227 480	115 007				
640 - Bežné transfery spolu:	1 000	741	1 000	741				
600 - Bežné výdavky spolu	348 580	236 274	348 580	236 274				
710 - Obstarávanie kapitálových aktív spolu:		9 910		9 910				
700 - Kapitálové výdavky spolu		9 910		9 910				
600 + 700 SPOLU	348 580	246 184	348 580	246 184				

4.5 Finančné operácie

Finančné operácie v hlavnej kategórii 400 a 500 ekonomickej rozpočtovej klasifikácie sa v roku 2017 nereali-
zovali.

4.6 Mimorozpočtové účty

Počiatočný stav na účte sociálneho fondu bol **3 501 €**, príjmy tvoril odvod z objemu vyplatených miezd vo výške 1,5 %, čo predstavovalo **5 818 €**. Výdavky z účtu sociálneho fondu v priebehu roka mali celkovú hodnotu **8 062 €** a boli použité ako príspevok na stravovanie zamestnancov, na regeneráciu pracovnej sily, príspevok pri narodení dieťaťa a na mikulášske balíčky pre deti zamestnancov. **Konečný stav** sociálneho fondu k 31. 12. 2017 je **1 257 €**. Depozitný účet nemal v roku 2017 žiadne obraty.

5. PROSTRIEDKY EURÓPSKEJ ÚNIE A NA SPOLUFINANCOVANIE

Knižnica nečerpala finančné prostriedky z rozpočtu Európskej únie ani iné prostriedky zo zahraničia.

6. PERSONÁLNE OTÁZKY

6.1 Organizačná štruktúra

Odborná činnosť knižnice bola zabezpečená v zmysle organizačnej štruktúry a organizačného poriadku, ktorý podrobnejšie definuje pracovnú náplň jednotlivých útvarov, zodpovednosť a povinnosti ich zamestnancov, pričom jednotlivé oddelenia zodpovedali predovšetkým za:

1. dokumentačno-informačné centrum rómskej kultúry (5 zamestnancov):

- mapovanie a dokumentovanie prejavov živej rómskej kultúry v rámci celého Slovenska, zber dát a dokumentov, odbornú evidenciu a spracovanie získaných dát a dokumentov,
- budovanie geografickej databázy informácií z oblasti rómskej kultúry – mapová služba,
- podieľa sa na edičnom spracovaní získaných kultúrnych objektov a dát v oblasti rómskej kultúry,
- organizovanie kultúrnych, vzdelávacích, popularizačných a prezentačných podujatí so vzťahom k rómskemu etniku na celoslovenskej i medzinárodnej úrovni, atď.;

2. oddelenie akvizície a spracovania fondov (7 zamestnancov):

- akvizíciu dokumentov do knižničného fondu, medzinárodnú výmenu dokumentov, kontrolu dodávania povinných výtlačkov, akvizíciu domácej i zahraničnej periodickej literatúry a jej evidenciu,
- spracovanie všetkých získaných dokumentov,
- analytické spracovanie seriálov,
- vyradovanie dokumentov z knižničného fondu, atď.;

3. oddelenie ekonomiky a prevádzky (3,5 zamestnanca):

- ekonomickú agendu súvisiacu s prevádzkou knižnice a so systémom Štátnej pokladnice,
- mzdovú a odvodovú agendu zamestnancov,
- správu všetkých objektov a ochranu majetku knižnice,
- prevádzku a údržbu motorových vozidiel, expedíciu a prísun poštových zásielok,
- hotovostné operácie knižnice, atď.;

4. oddelenie historických knižničných fondov (4 zamestnanci):

- budovanie historických knižničných fondov, ich odborné analytické spracovanie,
- edičnú, publikačnú činnosť a prezentáciu knižnice v oblasti dejín knižnej kultúry,
- poskytovanie knižnično-informačných služieb súvisiacich s historickým knižničným fondom, atď.;

5. oddelenie informačných technológií (5 zamestnancov):

- zabezpečovanie systémovej analýzy knižničných procesov, rozvoj, údržbu a prevádzku počítačov, lokálnych sietí a pripojenia knižnice na internet,
- implementáciu, koordináciu nasadzovania a prevádzku knižnično-informačného systému a ďalšieho softvéru používaných vo všetkých organizačných útvaroch knižnice,
- dodržiavanie štandardov v oblasti IT, určuje pravidlá a režimy práce s prostriedkami IT, dodržiavanie licencií a zmlúv, atď.;

6. oddelenie knižnično-informačných služieb (11 zamestnancov):

- poskytovanie knižnično-informačných služieb v zmysle zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach v platnom znení, realizáciu služieb všetkých študovní, prístup k internetu a elektronickým informačným zdrojom,
- poskytovanie konzultačných služieb a realizáciu informačnej výchovy, atď.;

7. oddelenie ochrany fondov (7 zamestnancov):

- správu, ochranu, prísun a odsun knižničného fondu ŠVK, starostlivosť o sklady,
- revíziu knižničného fondu,
- preventívnu starostlivosť o dokumenty, väzbu periodík, základnú ochranu historických tlačí, atď.;

8. útvar riaditeľa (1,5 zamestnanca):

- manažovanie knižnice v súlade s príslušnými právnymi predpismi,
- evidenciu písomností v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám, správu archívu, spisového protokolu, evidenciu a správu majetku organizácie, prevádzka vzdelávacieho centra,
- realizáciu kontrolnej činnosti,
- správu agendy v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia, požiarnej ochrany, civilnej obrany a utajovaných skutočností,
- personálnu evidenciu a pracovnoprávnú agendu, vykonávanie úloh v oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti o zamestnancov,
- zabezpečovanie právnych služieb,
- riadenie a publicitu národného projektu počas udržateľnosti.

6.2 Stav zamestnancov

Závazný limit zamestnancov pre rok 2017 bol stanovený vo výške 44, priemerný evidenčný prepočítaný počet zamestnancov bol 43,6.

V roku 2017 (v októbri a decembri) knižnica ukončila pracovný pomer s 2 zamestnancami z dôvodu odchodu do starobného dôchodku. Na dohodu o vykonaní práce knižnica zamestnávala celkovo 14 zamestnancov, pričom predmetom dohôd bolo vypracovanie recenzentského posudku, resumé, jazyková korektúra a preklady resumé pri spracovaní edičných titulov, napáľovanie audio nosičov knižnicou spracovaných dramatisácií poviedok, úprava obrazu a zvuku digitálneho kultúrneho objektu, vypracovanie monitorovacej správy projektu v rámci OPIS PO2. Práce na dohodu o pracovnej činnosti vykonávalo 10 zamestnancov (upratovacie práce, vykurovanie v zimnom období, aktivity súvisiace s vedecko-výskumnou činnosťou, spracovanie a odosielanie poštových zásielok).

Knižnica vlani zamestnávala 6 zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou, 3 zamestnanci pracovali na skrátenej pracovnej úväzok. Priemerný vek zamestnancov bol 46,5 roka. Týždenný pracovný čas bol v zmysle prijatej kolektívnej zmluvy 37,5 hodiny.

Tabuľka 25 Limit zamestnancov - vývoj

Stav	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
fyzický	36	36	36	35	39	45	45	43	44	44
prepočítaný	34,5	35,5	35,7	34,7	37,3	44	44,9	42,4	43,1	43,6

Tabuľka 26 Veková štruktúra zamestnancov k 31.12.2017

18r.-25r.	26r.-30r.	31r.-35r.	36r.-40r.	41r.-45r.	46r.-50r.	51r.-55r.	56r.-60r.	nad 60r.
0	4	4	6	8	5	4	9	4

Tabuľka 27 Vzdelanostná štruktúra zamestnancov k 31.12.2017

Vysokoškolské (VŠ)	z toho VŠ knihovnicke	Úplné stredné odborné (ÚSO)	z toho ÚSO knihovnicke	Stredné odborné (SO)
27	7	13	1	4

Tabuľka 28 Kvalifikačná štruktúra zamestnancov k 31.12.2017

Zaradenie	Počet celkom	VŠ	ÚSO	SO
vedúci zamestnanci	8	7	1	-
odborní knihovníci zamestnanci	22	17	5	-
ostatní odborní zamestnanci	5	2	3	-
ekonomicko-administratívni zamestnanci	3	-	3	-
manuálne pracujúci zamestnanci	6	1	1	4
SPOLU	44	27	13	4

6.3 Priemerná mzda

Závazný ukazovateľ čerpania mzdových prostriedkov v pôvodnej výške 364 929 € bol zvýšený rozpočtovými opatreniami na 442 492 €, tento limit bol dodržaný a priemerná mesačná mzda pri fyzickom stave počtu zamestnancov k 31.12.2017 činila 838 € na zamestnanca, pri priemernom evidenčnom prepočítanom počte je

dosiahnutá priemerná mzda vo výške 845 €. Zamestnanci boli odmeňovaní v zmysle zákona č. 553/2003 Z. z. v novelizovanom znení a bol im poskytovaný základný tarifný plat, osobný príplatok, príplatok za riadenie, príplatok za zmenu, príplatok za vedenie vozidla, príplatok za nadčas u 2 zamestnancov a koncoročné odmeny.

Tabuľka 29 Vývoj priemernej mzdy v €

Priem. mzda	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
v SR	723	744	769	786	805	824	858	883	912	925*
v ŠVK	571	580	625	656	660	762	667	722	767	838

* 3. Q. 2017 (Zdroj: Štatistický úrad SR)

Priemerná mzda zamestnancov knižnice v roku 2017 bola na úrovni 91 % priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve. Pri pôvodnom limite mzdových prostriedkov však predstavuje len 691 €, čo je necelých 75 % priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR. Aj preto bolo nevyhnutné riešiť nízky objem pridelených mzdových prostriedkov šetrením a následným preklasifikovaním bežných výdavkov.

6.4 Personálna politika, sociálna starostlivosť

V oblasti sociálnej a zdravotnej starostlivosti knižnica umožnila zamestnancom reštauračné stravovanie poskytovaním stravovacích poukážok preventívne lekárske prehliadky a vstupné lekárske prehliadky nových zamestnancov.

Na rok 2017 bola **podpísaná Kolektívna zmluva** s odborovou organizáciou pôsobiaceou v knižnici, v ktorej boli dohodnuté, resp. spresnené niektoré ustanovenia pracovného poriadku knižnice ako aj premietnuté ustanovenia Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa uzatvorenej pre zamestnávateľov, ktorí pri odmeňovaní postupujú podľa zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v platnom znení, napr. pružný pracovný čas, 7,5 hodinový pracovný čas, 5 dní dovolenky navyše, percentuálna úprava náhrad v čase pracovnej neschopnosti, podmienky tvorby a čerpania sociálneho fondu a pod.

V súlade s kolektívnou zmluvou a v záujme starostlivosti o psychickú pohodu zamestnancov sa v spolupráci s odborovou organizáciou uskutočnili:

1. **športovo-rekreačný deň** pre všetkých zamestnancov (23.06.2017),
2. **výlet do Vysokých Tatier – Štrbské pleso** záujemcov (08.09.2017),
3. **Mikulášske radovánky** – podujatie pre deti zamestnancov (01.12.2017).

6.5 Bezpečnosť a ochrana zdravia, požiarne ochrana

Snaha knižnice v starostlivosti o zamestnancov bola orientovaná na vytvorenie lepších pracovných podmienok, čo sa prejavilo hlavne v skvalitnení pracovného prostredia dodržiavaním zákonných predpisov v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia, požiarnej ochrany.

V oblasti **bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a požiarnej ochrany** boli činnosti zabezpečované zmluvne prostredníctvom dodávateľských služieb realizované spoločnosťou Falck Fire Services, a.s. Bratislava, s ktorou knižnica opätovne uzatvorila zmluvu na poskytovanie uvedených služieb začiatkom roka 2017 na 24 mesiacov. Počas roka boli vykonané úlohy, ktoré vyplývajú zo zákonných opatrení:

- a) aktualizácia a doplnenie predpísanej dokumentácie,
- b) vstupné školenia u novoprijatých zamestnancov,
- c) verejná komplexná previerka BOZP s opatreniami a ich následným odstránením,
- d) poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov v zmysle internej smernice,
- e) vypracovanie smerníc pre dodržiavanie základných povinností v oblasti BOZP v zmysle zákona č. 367/2001 Z. z.

V roku 2017 boli v oblasti **požiarnej ochrany** realizované úlohy v zmysle platných vyhlášok. Úlohy sa plnili najmä v týchto oblastiach:

1. aktualizácia a doplnenie predpísanej dokumentácie,
2. vstupné školenia novoprijatých zamestnancov,
3. revízia ručných hasiacich prístrojov a hydrantov,

4. kontrola depozitárov kníh a ostatných priestorov v rámci prevencie,
5. periodické školenie zamestnancov o ich povinnostiach pri vzniku požiaru a úlohy vyplývajúce z požiarneho poplachového smerníc a evakuačných plánov,
6. školenie členov protipožiarneho hliadok, ich pripravenosť preverená cvičným požiarom poplachom.

Dodávateľ v priebehu roka 2017 zabezpečil školenie pre 3 novoprijatých zamestnancov a v závere roka sa uskutočnilo pravidelné školenie v oblasti BOZP a PO pre všetkých zamestnancov knižnice.

7. ZÁVER

Silné stránky

1. Štátna vedecká knižnica v Prešove patrí dlhodobo medzi inštitúcie, ktoré majú **vcelku stabilné zázemie používateľov**, čo sa prejavuje ako v celkovej návštevnosti knižnice (fyzickej i virtuálnej), tak aj v počte dosiahnutých výpožičiek. Tieto fakty sú pozitívom aj napriek zhoršujúcemu sa demografickému vývoju, ktorý sa odráža v počte registrovaných a teda aj aktívnych používateľov. Avšak návštevnosť aj výpožičné služby majú mierne stúpajúcu tendenciu, čo znamená, že o služby je stále záujem.

Všetky uvedené skutočnosti potvrdzujú aj výstupy dodané zo SNK, generované priamo zo systému: knižnica dosiahla **najvyšší počet transakcií** vykonaných cez KIS Virtua v rámci vedeckých knižníc. Zanedbateľne vyšší počet (iba o 2 %) v rámci všetkých knižníc participujúcich na tvorbe spoločnej databázy má iba regionálna knižnica s krajskou pôsobnosťou so sídlom v Prešove. Je treba poznamenať, že vo výstupe nie sú podchytené dáta Univerzitnej knižnice Bratislava, keďže pracuje v samostatnej databáze KIS Virtua a u ktorej sa vzhľadom na veľkosť a univerzálnosť fondu ako aj počtu registrovaných používateľov predpokladá najvyšší počet transakcií. Avšak pri porovnaní sídelných miest možno konštatovať, že Prešov je na tom veľmi dobre. S určitosťou možno povedať, že dôvodom je aj to, že knižnica je jedinou vedeckou knižnicou v Prešovskom samosprávnom kraji

Veľmi pozitívne možno hodnotiť fyzickú návštevnosť realizovaných podujatí a to najmä preto, že knižnica sa vlni zamerala na organizovanie špeciálnych podujatí, hoci je svojim poslaním zameraná na poskytovanie služieb pre odbornú a vedeckú verejnosť a podujatia s masovejším charakterom prenecháva skôr verejnej knižnici v regióne. V tomto trende plánuje pokračovať aj naďalej.

Slabé stránky

1. **Za najslabšiu stránku knižnice**, ktorá výrazne ovplyvňuje všetky činnosti knižnice a finančné nároky, považujeme jednoznačne **jej nevyhovujúcu priestorovú situáciu**. V súčasnosti knižnica spravuje tri objekty (na dvoch miestach), ale prevádzku má v štyroch objektoch. Štvrtý objekt, budova skladu KF, je prenajatý. Negatívom tohto stavu je viacero: od nevhodnosti samotných objektov a ich dispozičných riešení pre knižničné účely, dislokácie jednotlivých prevádzok, cez stratu času pri presunoch zamestnancov, až po finančné výdavky na prenájom, neustále riešenie havarijných situácií a opráv.

V minulosti boli snahy o komplexné riešenie priestorovej situácie výstavbou účelovej budovy knižnice alebo rekonštrukciou väčšieho objektu v centre mesta (v 70. aj 80. rokoch). Naposledy v rokoch 2004-2008, keď knižnica získala do správy stavebný pozemok na účely novostavby v širšom centre mesta, realizovala súťaž návrhov a spracovala stavebný zámer, ktorý prešiel štátnou expertízou. Vzhľadom na finančnú krízu boli ďalšie kroky v pokračovaní tejto investičnej akcie pozastavené.

Za najzložitejšiu bola považovaná prevádzka skladov, ktorú knižnica vyriešila prenájomom objektu na uloženie fondu. Z pohľadu hospodárenia nie je prenájom priestorov ideálnym stavom, ale vzhľadom na absenciu iných riešení bol jediným možným. Do budúca však z hľadiska efektívnosti vynakladania finančných prostriedkov je potrebné naozaj uvažovať nad tým, ako zabezpečiť vlastný priestor pre uloženie fondu a v tejto súvislosti **za úvahu stojí možné odkúpenie prenajímaného objektu**, ktorý už dnes spĺňa väčšinu podmienok pre dobrý depozit knižničného fondu, alebo aj plánovať a realizovať výstavbu novej knižnice.

2. Z pohľadu ľudských zdrojov za druhú **slabú stránku možno považovať mzdové ohodnotenie** zamestnancov knižnice. Je pravda, že v posledných rokoch sa rozpočet mzdových prostriedkov postupne zvyšoval, stále je však nízky. Tak napríklad na začiatku rozpočtového roka 2017 bol schválený rozpočet na mzdy v takej výške, kedy priemerná mzda zamestnanca knižnice by bola na úrovni 691 €. Limit schválených prostriedkov upravený o valorizáciu bol postačujúci len na tarifné mzdy a povinné zákonné príplatky s minimálnou rezervou na pridelenie osobných príplatkov. Konečný stav mzdových prostriedkov a tým aj vyššiu priemernú mesačnú mzdu (838 €) sme dosiahli iba šetrením bežných výdavkov a ich preklasifikovaním na mzdy.

Mzda v knižnici bez inej formy mzdového ohodnotenia je nedostatočnou motiváciou pre prácu v knižnici, najmä ak nie je možné týmto spôsobom oceniť mimoriadne iniciatívnych a kreatívnych zamestnancov, ich kvalitu práce. V takejto situácii si nemôžeme dovoliť ani len uvažovať o ďalších benefitoch v sociálnej oblasti (napriek každoročným návrhom odborovej organizácie), napr. príspevkom na doplnkové dôchodkové sporenie (tzv. tretí pilier), pretože mzdový fond na to nestačí.

ŠTATISTIKA VÝKONOV ŠVK

Príloha

Ukazovateľ	Merná Jednotka	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2016	Skutočnosť 2017
AKVIZÍCIA A SPRACOVANIE				
CELKOVÝ STAV FONDU	kn. j.	580 107	602 600	604 820
Ročný prírastok , z toho:		12 200	12 200	12 700
– knihy	kn. j.	10 180	10 162	11 008
– periodické dokumenty		1 862	1 790	1 537
– špeciálne dokumenty		158	248	155
Ročný prírastok , z toho:		12 200	12 200	12 700
– nákup	kn. j.	5 561	4 818	6 129
– povinný výťah		4 004	4 779	4 239
– dary		2 461	2 396	2 162
– výmena		57	52	69
– digitálne kultúrne objekty		88	124	81
– vlastné publikácie		12	8	0
– bezodplatný prevod, náhrady		17	23	20
Úbytky knižničného fondu	kn. j.	406	180	7
Spracovanie nových prírastkov	záznamy	12 200	12 200	12 700
Analytické spracovanie	záznamy	2 428	1 416	1 619
Spracovanie HKF	tituly	987	1 515	1 200
Retrospektívne spracovanie	kn. j.	2 110	---	---
Edičná činnosť	tituly	3	3	5
KNIŽNIČNO-INFORMAČNÉ SLUŽBY				
REGISTROVANÍ POUŽÍVATELIA , z toho:		8 203	6 362	6 975
– aktívni používatelia		6 886	4 125	4 611
POČET NÁVŠTEVNÍKOV celkom, z toho:		320 083	376 603	399 121
– požičovňa	osoby	65 480	69 039	78 133
– študovne		9 006	7 467	6 075
– OPAC, webstránka, portál		243 868	298 411	312 309
– podujatia		1 729	1 686	2 604
VÝPOŽIČKY celkom, z toho:		261 146	269 259	269 924
– absenčné	kn. j.	217 718	228 018	224 654
– prezenčné		43 428	41 241	45 270
– MVS a MMVS spolu, v tom:		4 619	3 761	3 348
– iným knižniciam		4 137	3 192	2 833
– z iných knižníc		482	569	515
Podujatia pre verejnosť celkom, z toho:		142	147	174
– výstavy, besedy, prednášky	počet	50	55	84
– výstavy nových kníh		47	47	47
– informačná výchova		41	43	39
Odborné podujatia		4	2	4
OCHRANA FONDOV				
Prijaté žiadanky celkom, v tom:	počet	81 380	84 200	80 724
– elektronickou poštou		76 388	79 887	78 869
– na historické dokumenty		2 192	2 648	1 395
Knihvizačské a knihárske práce , z toho:	počet	2 770	3 020	2 820
– oprava dokumentov	kn. j.	868	1 210	829
– väzba novín a časopisov	zv.	1 902	1 810	1 991
INFORMAČNÁ ČINNOSŤ				
Informačná a rešeršná činnosť celkom, z toho:		27 158	26 156	29 223
– bibliografické informácie	počet	14 818	12 483	15 821
– faktografické informácie		12 340	13 673	13 402
– rešerše		221	214	239
Reprografické služby pre používateľov	počet	28 551	24 586	24 172

Prešov, 20. február 2018

Mgr. Valéria Závadská, riaditeľka